

The background of the slide is a photograph of the Aurora Borealis (Northern Lights) in shades of green and blue, dancing over a dark, snowy landscape. The text is overlaid on the left side of the image.

Innovasjon Norge
**Nordmenns syn på
turisme
sommeren
2019**

med referanse til
sommeren 2018 og vinteren 2018

Innledning

Denne rapporten beskriver resultater fra en kartlegging av nordmenns holdninger til turisme, gjennomført for Innovasjon Norge (IN), på ettersommeren 2019. Kartleggingen inngår i en rekke tilsvarende undersøkelser som følger befolkningens holdninger til turisme over tid, sommer og vinter. Målgrupper er hele landets befolkning, samt befolkningen i geografisk avgrensede «pressområder» for turisme. Tidligere kartlegginger dekker sommeren 2018 og vinteren 2019.

Bakgrunn

De siste årene har Norge hatt en sterk økning av utenlandske turister. Samlet turistkonsum er beregnet til 176,6 milliarder kroner i 2017, en økning på 6,6 milliarder kroner i løpet av det siste året.¹ Veksten antas å gi økt sysselsetting og velstand i lokalsamfunnene. Økende turistmengde vil kunne medføre goder som utvidet kulturtilbud, flere butikker og restauranter, bedre infrastruktur, tilrettelegging av naturen, utvidede åpningstider med mer.

På den annen side står turismens forvaltning overfor flere utfordringer: Reiselivet i Norge er ujevnt fordelt: Det er sesongbasert og dels geografisk avgrenset. Mer enn halvparten av alle gjestedøgn finner sted i sommermånedene mai til august, og store deler av veksten i senere tid er avgrenset til denne perioden.² Veksten i sommersesongen er dessuten i stor grad konsentrert i avgrensede områder på Vestlandet og i Nord-Norge.

Turismens ujevne fordeling kan skape nye utfordringer. Rapporter om luftforurensning, nedslitte naturområder, køer og forsøpling har preget mediebildet de siste årene. Særlig cruiseturismens belastning på små lokalsamfunn (verdensarvområder) har vært i fokus, dels med referanse til liknende negative erfaringer i typiske turistdestinasjoner internasjonalt.

¹ Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/turismesat>.

² Notat IN 2018. Mimeo.

Faksimiler, våren 2019:

Debatt: – Er turisme en velsignelse eller forbannelse for Lofoten?

Hvert år strømmer det tusenvis av turister til Lofoten. Det gir penger i kassen for den lokale reiselivsnæringa, men også forsøpling av naturen samt store trafikale utfordringer. I kveld var dette tema i en direktesendt debatt i Svolvær.

Her frykter ordføreren flere turister: – Det er fullt!

Ordfører advarer mot uforsvarlig turisttrykk til Lofoten.

Turistperlene ødelegges

Professor er bekymret for norsk turisme

Det er ikke bare miljøet som blir påvirket av den store turiststrømmen.

Innledning

Formål

IN skal utvikle Norge som bærekraftig reisemål, med ivaretagelse av natur, miljø, kulturarv og lokalbefolkning. Kartleggingen skal gi en temperaturmåling på *nordmenns oppfatning av turismen i Norge* i denne konteksten; syn på antall besøkende, vurderinger av turismens positive og negative sider, o.l. Og den skal kartlegge om innbyggere i typiske «pressområder for turisme» har andre opplevelser enn befolkningen for øvrig. Befolkningens holdninger antas igjen å speile turistenes *faktiske opplevelse* av Norge som ferieland – direkte eller indirekte – som vil kunne være avgjørende for mulig verdiskapning i form av positiv omtale, gjen-besøk, osv.

Gjennomføring

Med dette utgangspunktet kartlegges befolkningens holdninger til turisme i bred forstand. Alle typer turister dekkes, både nordmenn som reiser i eget land så vel som utenlandske turister. Og alle former for turisme omfattes, både fritids- og forretningsreiser. I praksis, og gitt den senere tids medieoppslag, vil nok de fleste likevel tenke på feriereisende.

For å vurdere eventuelle endringer i befolkningens holdninger over tid, og på tvers av sesonger, sammenstilles resultatene i denne kartleggingen med de tidligere landsdekkende undersøkelsene sommeren 2018 og vinteren 2019. I tillegg vurderes holdningene ved sommerdestinasjonene, særlig mot holdningene ved de samme destinasjonene for et år siden, men også mot «vinterdestinasjonene» kartlagt våren 2019. Analysen fokuserer fire hovedtema:

1. Opplevd turisme
2. Turismens konsekvenser
3. Norge som turistdestinasjon
4. Fremtidens turisme

Temaene belyses gjennomgående på tre geografiske nivåer: Landsrepresentativt, regionalt og avgrenset til de typiske sesongbaserte turistdestinasjonene.

For nærmere beskrivelse av utvalg og gjennomføring, se Vedlegg 1.

Hovedfunn

Kartleggingen vurderer turismens omfang, konsekvenser, innhold og fremtid.

Turismens omfang

- Om lag halvparten av befolkningen opplever dagens turistvolum i Norge generelt, og fem- seks av ti på eget bosted, som «akkurat passe». Noe flere (to-tre av ti) mener volumet er for lite, enn at det er for stort (én-to av ti). Mens vurderingen vedrørende eget bosted er den samme nå, som sommeren 2018, antydes en stigende skepsis til turistvolumet i Norge generelt.
- Vurderingene er ganske like på tvers av landet, med noen unntak: I Fjordfylkene og i Nord-Norge sier noe flere (to av ti) at volumet er for høyt, enn i landet for øvrig (én av ti).
- Blant dem som mener antallet turister er for høyt, betyr dette for de fleste «litt for mange, fra tid til annen». Blant dem som mener det er for lavt, sier de fleste «litt for få - fra tid til annen / hele året», eller «alt for få hele året». Vurderingen er den samme nå som i 2018, for hele landet og på tvers av regioner.
- Befolkningen i pressområdene opplever volumet i Norge generelt tilsvarende vurderingen i hele befolkningen. Flere (fire av ti) opplever det imidlertid for høyt der de selv bor, med vekt på «litt for mange, fra tid til annen». Sommer- og Nordlysdestinasjonene opplever i noe større utstrekning det lokale presset enn skidestinasjonene. Samtidig er presset økende på sommerdestinasjonene, der halvparten av befolkningen nå mener volumet er for høyt.
- Det er særlig cruisevolumet som vurderes å være for høyt, og i stigende utstrekning (blant tre av ti i fjor - fire av ti nå) i befolkningen. Motsatt vurderer flere (fire av ti) volumet på individuelle turister som for lavt. Pressområdene følger de nasjonale vurderingene, samtidig som særlig Sommer- og Nordlysdestinasjonene opplever antall cruiseturister, og dels bobilturister, som for høyt.

Turismens konsekvenser

- Turismens *positive sider* deles av mange i befolkningen (fem-syv av ti) når det gjelder å skape arbeidsplasser, virksomhetsetablering samt økt antall butikker og spisesteder. Færre (fire-fem av ti) mener den har positiv effekt på lokal infrastruktur og kulturtilbud, eller at turistene legger igjen mye penger. Samlet sett hevder drøyt halvparten (fem-seks av ti) at turismen bidrar til lokal vekst og skaper optimisme og fremtidstro. Befolkningen i pressområdene deler den øvrige befolkningens positive vurderinger, samtidig som skidestinasjonene skiller seg ut med lavere vekt på næringslivsetablering og høyere vekt på de fleste andre positive egenskapene. Situasjonen ved Sommerdestinasjonen er den samme nå, som i fjor.
- *Negative ringvirkninger* knyttes gjerne til forsøpling og trafikale forhold, mens de i liten utstrekning assosieres med økt lokalt kostnadsnivå via levekostnader og boligpriser. I pressområdene er de negative tilbakemeldingene mere varierende, samtidig som flere opplever disse enn befolkningen ellers i landet (Pressområdene rapporterer m.a.o. både hyppigere positive og negative effekter). Også her er forsøpling oftest nevnt, Samtidig erfarer flere i pressområdene jevnt over flere negative konsekvenser, ikke minst angående trafikksituasjon og naturslitasje. Den økte skepsisen ved sommerdestinasjonene faller særlig sammen med økt andel som vektlegger forsøpling samt generell skepsis til turismens konsekvenser for lokalsamfunnet.

Hovedfunn

Turismens konsekvenser (forts.):

- I sum er de fleste «nøytrale» i vurderingen av turismens konsekvenser: For om lag åtte av ti vil de negative sidene oppveies av de positive. Sommerdestinasjonene fremstår med flest skeptikere, og i økende utstrekning siden i fjor. Skidestinasjonene utgjør de mest positive.
- Meningene er delte om turismens bærekraft: De fleste (fire av ti) mener den verken er liten eller stor. Andelen som tillegger den høy bærekraft er imidlertid dobbelt så stor (fire av ti) som andelen som tillegger den lav bærekraft (to av ti). Bildet er det samme nå som tidligere. Skepsisen er ellers noe mer utbredt i pressområdene enn i landet for øvrig (der to-tre av ti mener bærekraften er lav). Samtidig er andelen skeptikere ved sommerdestinasjonene økende siden i fjor (fra tre til fire av ti).

Turistdestinasjonen Norge

- Norge har mye å tilby, men turistene oppleves ikke alltid å gi tilbake: Befolkningen er tilnærmet unisont (ni av ti) enige om at turistene er velkomne, og at de tilbys opplevelser av høy kvalitet. Meningene er mer delte (fem av ti) når det gjelder hvorvidt turismen gir økonomisk profitt (inklusive inntjening på cruise- og bobilturister) og hvorvidt turistdestinasjonene overbefolkes. De færreste (to av ti) synes imidlertid at turismen bør begrenses, generelt sett eller via ferieskatt, selv om andelen som deler disse to vurderingene er høyere nå enn i fjor. Pressområdene deler den øvrige befolkningens vurderinger, samtidig som de i *noe* større utstrekning melder om overfylte turistattraksjoner og for lav lønnsomhet, og også i noe større utstrekning går for turistskatt og generell turistbegrensning. Variasjonene internt mellom pressområdene er små i disse vurderingene. Andelen i sommerdestinasjonene som ønsker generell turistbegrensning, samt innføring av turistskatt, er for øvrig høyere nå enn for et år siden (én-to av ti), som i landet ellers.

Fremtidens turisme

- Flere ønsker (begrenset) ytterligere lokal vekst (halvparten) i turismen, enn reduksjon (én av ti), samtidig som mange ønsker stabilisering (tre-fire av ti). Og, vurderingen er stabil på landsbasis det siste året. Andelen som ønsker økning er høyest i Østlandsregionen utenom Oslo/Akershus samt på Sørlandet (halvparten eller flere ønsker vekst). Men avstanden er ikke stor til de øvrige landsdelene (fire av ti ønsker vekst). I Fjordfylkene og i de nordligste landsdelene antydes polarisering, der to av ti ønsker reduksjon, mot én av ti li landet for øvrig. Vekstambisjonen knyttes gjerne til «noe flere, hele året».
- I pressområdene er situasjonen litt annerledes, i det to-fire av ti her ønsker reduksjon, på bekostning av vekst (andelen som ønsker stabilitet er lik i- og utenfor pressområdene). De fleste, som ønsker flere turister, viser til «noe flere, hele året». Reduksjon knyttes til særlig til «noe færre, fra tid til annen» (i sesongen). Ved sommerdestinasjonene er dessuten andelen som ønsker reduksjon høyere nå (fire av ti) enn for et år siden (tre av ti) og særlig i sesongen.

Hovedfunn

Endringer 2018-2019

Befolkningens holdninger til «sommer-turisme» er målt to ganger, på henholdsvis landsbasis og i definerte pressområder. De følgende endringer fremstår, oppsummeringsvis, som de mest markerte:¹

For hele landet gjelder at:

- Andelen som mener det er «litt for få» turister i Norge generelt går tilbake (fra 25% til 19% prosent), mens andelen som mener det er «litt for mange» øker tilsvarende (fra 12% til 18%). Andelen som mener det er «litt for mange» turister ved eget bosted har økt (fra 7% til 9%). Samlet sett øker andelen som mener det er «litt for mange fra tid til annen» (fra 6% til 8%) og som sier «alt for mange fra tid til annen» (fra 1% til 2%) turister der de bor:
 - Andelen som mener det er alt for få *cruiseturister* går tilbake (fra 11% til 8%) sammen med andelen som mener volumet er «akkurat passe» (fra 34% til 29%). Samtidig øker andelen som mener det er «alt for mange» *cruiseturister* (fra 11% til 18%).
 - Andelen som mener det er «litt for mange» *bobilturister* går frem (fra 13% til 16%) sammen med andelen som mener de er «alt for mange» (fra 4% til 7%).
 - Andelen som sier «litt for mange» *flyturister* øker (fra 7% til 9%) – sammen med andelen «vet ikke» (fra 14% til 20%).
 - Andelen som sier «alt for få» *gruppereiseturister* går tilbake (fra 9% til 7%), mens andelen som sier «litt for mange» øker (fra 8% til 11%) sammen med andelen som sier «alt for mange» (fra 2% til 4%).
 - Andelen som sier «litt for mange» *individuelle turister* går frem (fra 3% til 5%) sammen med andelen som sier «alt for mange» (fra 1% til 2%).
- Tre fordeler ved turismen har høyere oppslutning nå, når vi betrakter andelen som sier seg «helt/delvis enig»: Bidraget til vekst og utvikling i lokalsamfunnet (fra 53% til 57%), bidrag til at utvalget av butikker og spisesteder utvides (fra 50% til 54%) samt at turismen skaper optimisme og fremtidsstro lokalt (fra 50-54%).
- Fire ulemper ved turisme har tilsvarende høyere oppslutning nå: At turistene sliter ned naturen (fra 28% til 37%), tar seg til rette i lokalmiljøet (fra 23% til 28%), presser opp boligprisene ved utleievirksomhet (fra 17% til 21%) og at de gjør det dyrere å leve (fra 10% til 14%). Andelen som mener turistene forsøpler er redusert (fra 56% til 50%).
- Samlet sett reduseres andelen som inntar «nøytral» (score 6 på indeksskala 2-10) vurdering av turismen (fra 34% til 30%) mens andelen «svært positive» går frem (score 9 frem fra 1% til 2%, score 10 frem fra 0% til 1%).
- Andelen som vurderer turismen som «ganske lite» bærekraftig, går frem (fra 10% til 14%).
- Andelen som ønsker turistene en god opplevelse i Norge går tilbake (fra 95% til 92%). Samtidig øker andelen som mener turistattraksjonene er overbefolkede (fra 53% til 57%), at Norge bør innføre turistskatt (fra 24% til 34%) og at turismen bør begrenses (fra 20% til 29%).
- Andelen som mener antall turister bør bli mye færre ved eget bosted øker (fra 1% til 3%) mens andelen som ønsker «mye flere» turister går tilbake (fra 12% til 9%). Andelen som mener antall turister ved eget bosted bør bli «noe færre hele året» går frem (fra 1% til 2%), sammen med andelen som ønsker «noe flere fra tid til annen» (fra 6% til 8%), mens andelen som ønsker «mye flere hele året» går tilbake (fra 11% til 8%).

Hovedfunn

Endringer 2018-2019 (forts.)

For sommerdestinasjonene gjelder at:

- Andelen som mener det er «litt for få» turister i Norge generelt går tilbake (fra 20% til 13% prosent), sammen med andelen som mener det er «alt for få» (fra 3% til 1%). Andelen som mener antall turister ved eget bosted er «akkurat passe» reduseres (fra 45% til 36%), mens andelen som sier «alt for mange» øker (fra 17% til 25%). Samlet sett øker andelen som mener det er «alt for mange hele året» (fra 4% til 7%) og som sier «alt for mange fra tid til annen» (fra 13% til 18%) turister der de bor:
- Andelen som mener det er turistoverskudd øker for bobilturister (fra 24% til 38%), for flyturister (fra -16% til +3% og for gruppereisende (fra 6% til 23%) mens færre mener det er underskudd på individuelle turister (-18% til -10%).
- Fire fordeler ved turismen har lavere oppslutning nå, når vi betrakter andelen som sier «helt/delvis enig»: At turismen skaper arbeidsplasser (fra 77% til 71%), at turismen øker etterspørselen etter lokal mat og drikke (fra 62% til 57%), at den skaper lokal optimisme og fremtidstro (fra 56% til 49%) samt at turistene legger igjen mye penger (fra 48% til 41%).
- De fleste ulemper ved turisme har tilsvarende høyere oppslutning nå, i størrelsesorden 6-15 prosentpoeng. Unntak er turistenes bidrag til trafikkfarlige situasjoner og at boligprisene økes gjennom utleie til turister, der vurderingene er stabile.
- Samlet sett øker andelen skeptikere (score 3 på indeksskala 2-10) i vurderingen av turismen (fra 7% til 13%) mens andelen «relativt positive» (score 6 og 7) går tilbake (score 6 tilbake fra 25% til 19%, score 7 tilbake fra 13% til 10%).
- Andelen som vurderer turismen som «ganske-» og «svært lite» bærekraftig, går frem (fra henholdsvis 9% til 14%, og fra 23% til 28%). Dette speiler en reduksjon for andelene som sier «ganske-» eller «svært mye» (fra henholdsvis 43% til 31%, og fra 24% til 20%).
- Andelen som ønsker turistene en god opplevelse i Norge går tilbake (fra 94% til 91%), sammen med andelen som mener Norge er et fint ferieland (fra 96% til 93%). Samtidig reduseres andelen som mener turistene legger igjen lite penger (fra 67% til 62%). Vurderingene speiler en økning i andelen som hevder at bobilturistene legger igjen lite penger (fra 53% til 59%), at turistene gjør det dyrere å feriere (fra 31% til 36%) og som generelt mener turismen i Norge bør begrenses (fra 37% til 46%).
- Andelen som mener antall turister bør bli «mye-» og «noe færre» ved eget bosted øker (fra henholdsvis 7% til 14%, og fra 21% til 30%), mens andelen som ønsker «ganske-» eller «mye flere» turister reduseres (fra henholdsvis 29% til 20%, og fra 7% til 4%). Volumreduksjonen ønskes tatt ut i form av «mye færre hele året» (frem fra 3% til 9%), «noe færre hele året (fra 2% til 4%) eller «noe færre fra tid til annen (frem fra 19% til 26%). Andelen som ønsker vekst reduseres tilsvarende for dem som sier «noe flere fra tid til annen» (ned fra 7% til 3%), noe flere hele året (fra 22% til 17%) eller «mye flere hele året (fra 5% til 3%).

Innhold

	Side
Innledning	2
Hovedfunn	4
1. TURISMENS OMFANG	9
2. TURISMENS KONSEKVENSER	20
3. TURISTDESTINASONEN NORGE	34
4. FREMTIDIG TURISME	39
Vedlegg 1. Om undersøkelsen	
Vedlegg 2: Trender	
Vedlegg 3. Åpne svar (Eget vedlegg)	
Vedlegg 4. Spørreskjema (Eget vedlegg)	

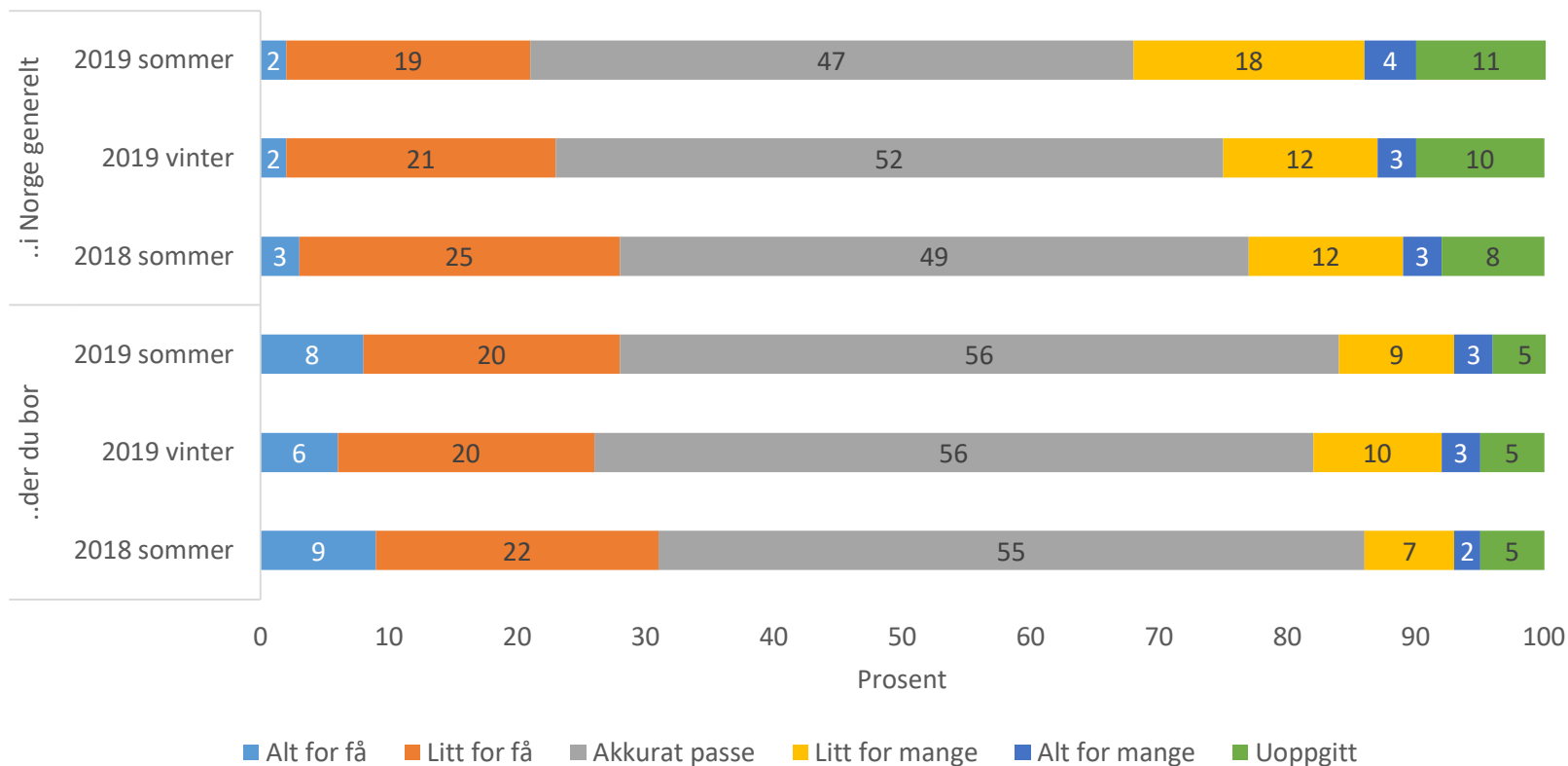
1

TURISMENS OMFANG

KANTAR

Volumet er «akkurat passe» for halve befolkningen

Hvordan vurderer du antallet turister i dag...? Prosent, sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n=1 089, sommer 2019=988.

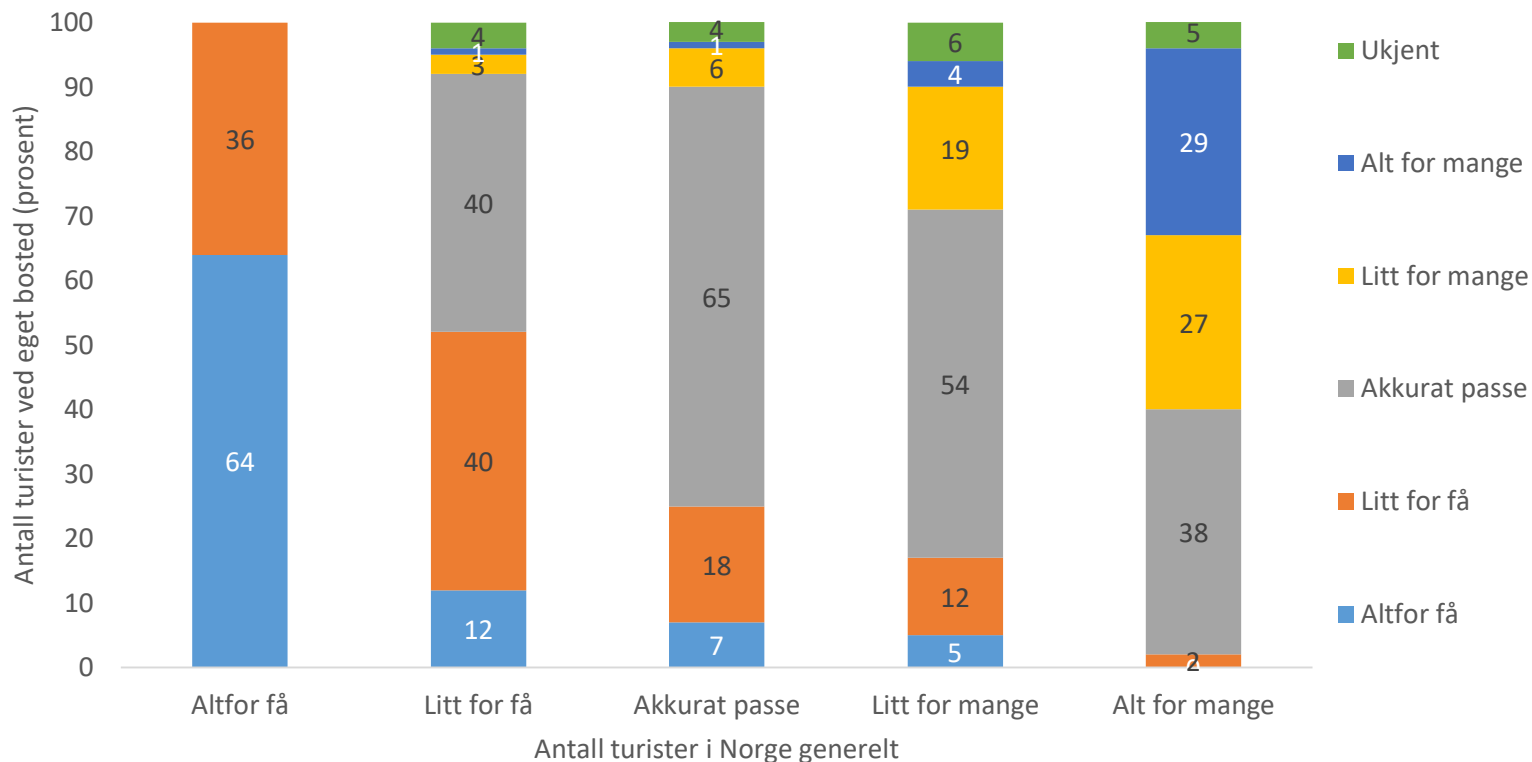

Halvparten av befolkningen mener dagens turistvolum er passe:

- Om lag halvparten vurderer sommeren 2019 turistvolumet som «akkurat passe» i Norge, fem-seks av ti at det er passe der man selv bor.
- Noe flere (to-tre av ti) mener at volumet er for lite, enn at det er for stort (én-to av ti), både for hele landet og for eget nærområde.
- Andelen som mener vi har (litt) for mange turister i Norge generelt sett, er noe økende. Vurderingen når det gjelder eget bosted er stabil.

Vurdering på landsbasis speiler vurdering av eget bosted

Hvordan vurderer du antall turister i dag der du bor? / Hvordan vurderer du antall turister i dag i Norge generelt? Prosent, sommer 2019=988.

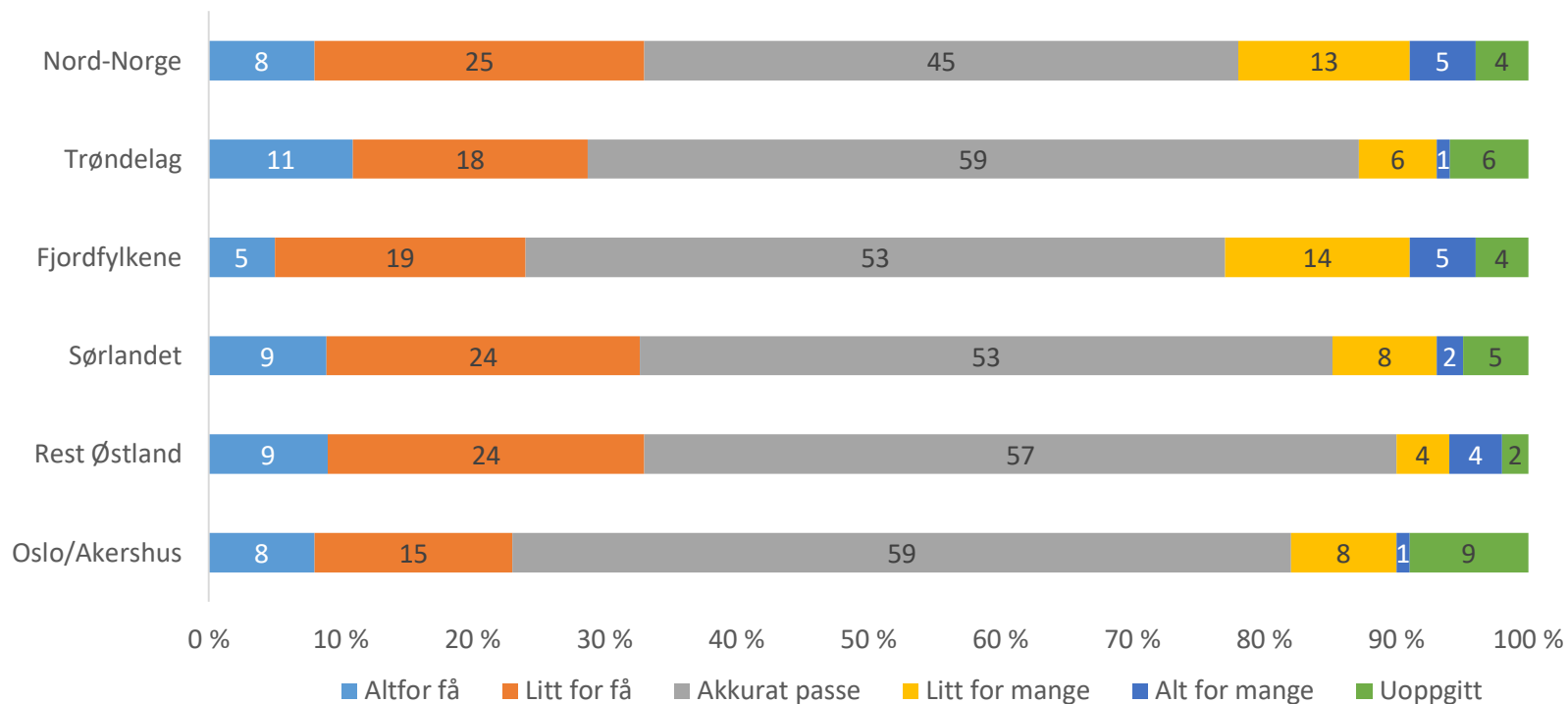

Vurderingen av turistvolumet ved eget bosted er nært knyttet til vurderingen av volumet for hele landet:

- Blant dem som mener det er altfor få turister i Norge, sier «alle» at det samme gjelder ved eget bosted – seks av ti vil si «alt for få». Blant dem som synes det er for mange turister i Norge, sier seks av ti at det er for mange på eget bosted – tre av ti sier «alt for mange».
- Bildet er det samme som sommeren 2018, og vinteren 2019 (ikke vist).

Volumet «passe» over hele landet

Hvordan vurderer du antall turister i dag der du bor?¹ Prosent, sommer 2019 n=988.

Vurderingene er ganske samstemte på tvers av landet, med noen unntak:

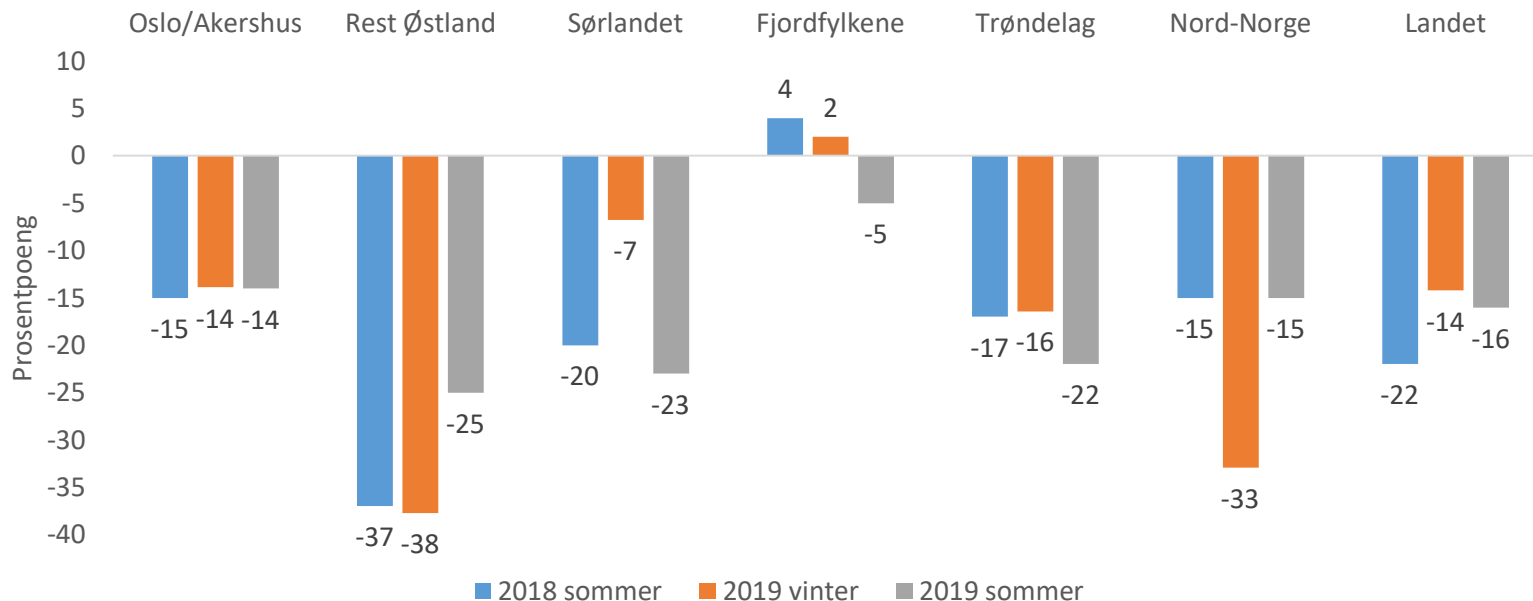
- Fem-seks av ti vurderer volumet som «akkurat passe», i alle landsdelene.
- I Fjordfylkene og i Nord Norge sier to av ti at antallet er for høyt. I Nord Norge, på Sørlandet og på Østlandet utenom Oslo/Akershus sier tre av ti at volumet er for lite.
- Om lag én av ti tar ikke stilling (ubesvart, vet-ikke).

¹ Merk at de regionale utvalgene er små, og beheftet med usikkerhet. For definisjon av landsdelene, samt utvalgsstørrelse, se Vedlegg 1.

Stabilitet i vurderingene på tvers av landet

Hvordan vurderer du antallet turister i dag der du bor? Volumbalanse 2018 og 2019.¹

Prosentpoeng, sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n= 1 089, sommer 2019 n=988.

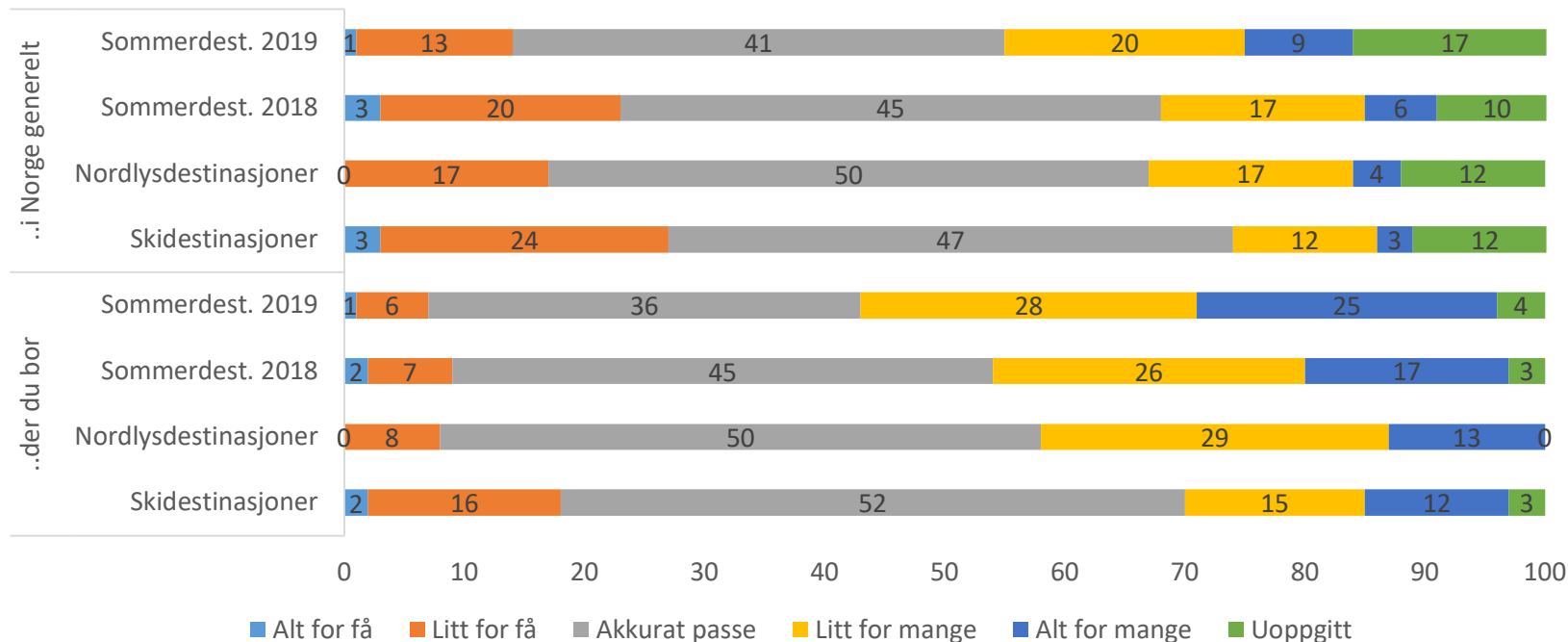
Vurderingene er relativt stabile siden 2018:

- For hele landet mener noe flere (en-to av ti) at antall turister er for lite, enn at det er for stort.
- Andelen som rapporterer «underskuddet» er størst i Østlandsregionen utenom Oslo/Akershus, der den utgjør tre-fire av ti.
- Sesongvariasjonene er størst for Sørlandet og i Nord Norge. Disse kan være tilfeldige, eller opplevelsene kan være annerledes i disse regionene om vinteren enn om sommeren, da nivåene nå er tilbake der de var for et år siden.²
- Det lille «overskuddet» i Fjordfylkene er snudd til et tilsvarende lite «underskudd».
- Situasjonen i Oslo/Akershus og i Trøndelag antyder stabilitet.

¹ Volumbalanse: Andel alt/litt for mange fratrukket andel alt/litt for få. ² Det er usikkerhet knyttet til observasjonen i Nord-Norge, ettersom Tromsø vinteren 2019 inngår blant «Skidestinasjonene».

Størst press på Sommer- og Nordlysdestinasjonene

Hvordan vurderer du antallet turister i dag der du bor? Prosent, Sommerdest.2019 n=604, Skidest.n=419, Nordlysdest.n=607, Sommerdest.2019 n=731.

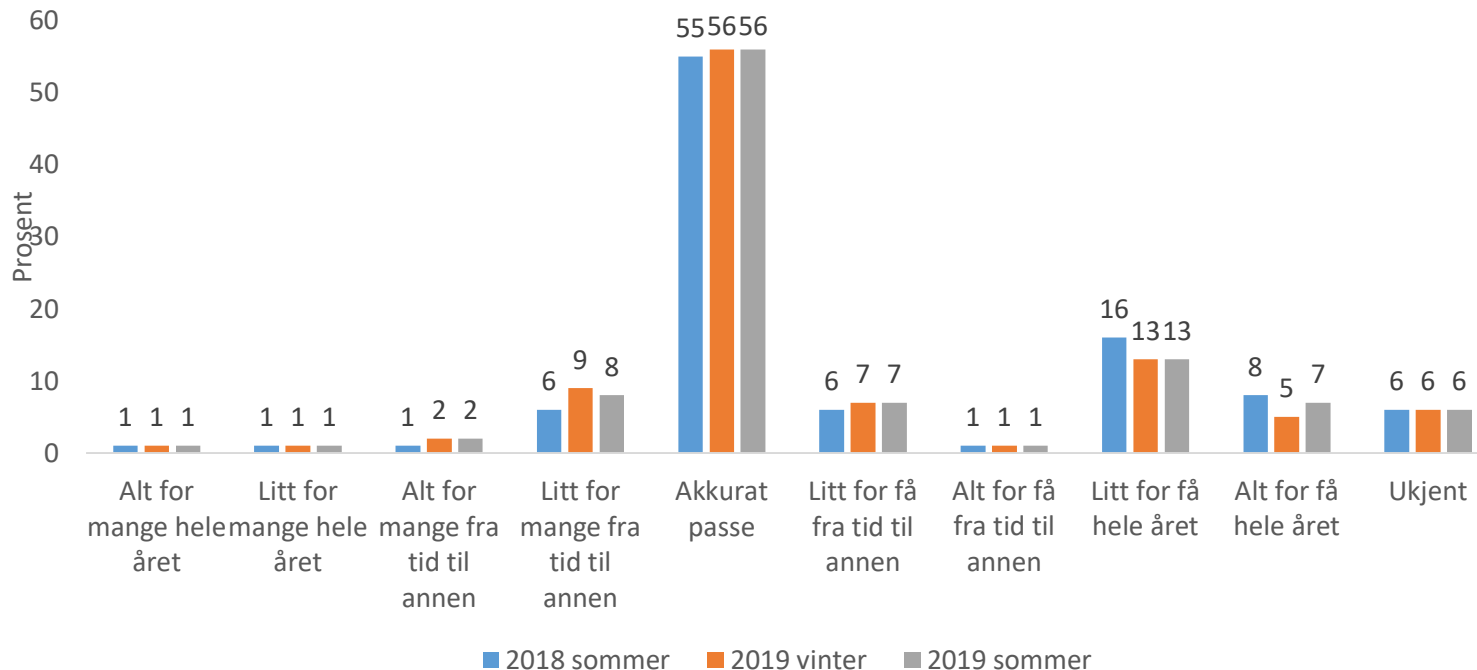

Vurderingene er gjennomgående samstemte, med noen unntak:

- Om lag halvparten (fire-fem av ti) vurderer turistvolumet som «akkurat passe», både i Norge og der de bor, uansett eget bosted. Samtidig vurderer flere i disse områdene at volumet som for høyt, både i landet generelt og for eget bosted.
- Særlig Sommer- og dels Nordlysdestinasjonene har skilt seg ut, der fire av ti tidligere har oppgitt volumet å være for høyt på eget bosted. For Sommerdestinasjonene øker andelen nå til halvparten av befolkningen. Tre av ti her mener dessuten nå også at volumet i Norge generelt er for høyt, opp fra to av ti i fjor.
- For øvrig tar flere tar stilling når det gjelder turismen for eget nærmiljø, enn på landsbasis (Andelen «Uoppgitt» er høyere for vurderingen av Norge generelt). Det antyder at man har større kjennskap til turismen på eget bosted enn ellers i landet.

Delte meninger blant dem som opplever belastning

Du sier at det er for få/mange turister der du bor: Vil du si at dette gjelder hele året, eller fra tid til annen (f.eks. i turistsesongene)?¹ Prosent, sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

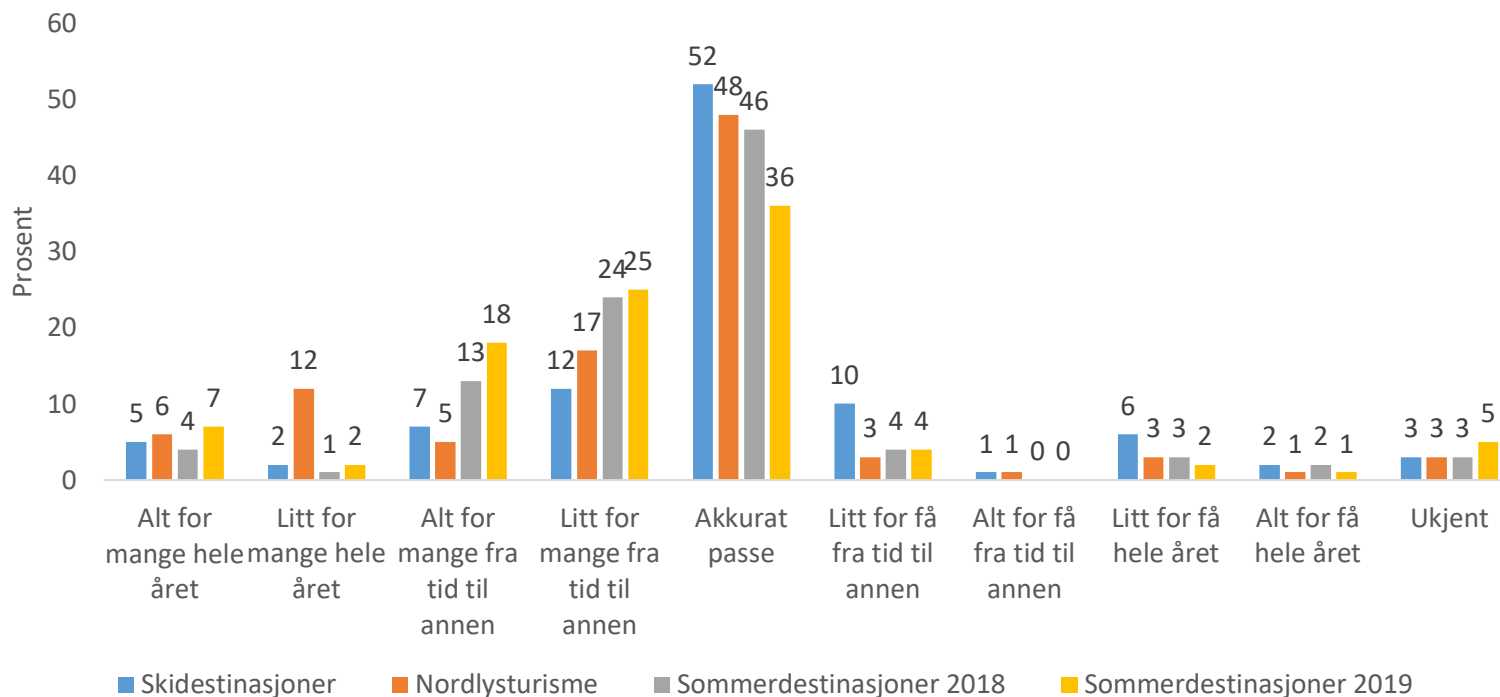
Vurderingene av sesongvariasjoner i antall turister ved eget bosted varierer:

- De som mener volumet er for lite, peker stort sett på at antallet er «litt for lite», og at dette gjelder enten fra tid til annen (en av ti) eller for hele året (en-to av ti). Én av ti mener volumet er for lavt hele året.
- Blant dem som mener volumet er for høyt, gjelder det stort sett er «litt for høyt, fra tid til annen» (én av ti).
- Bildet er stort sett det samme nå, som sommeren 2018 og vinteren 2019.

¹ Vurderingen gjøres av dem som mener volumet er enten for høyt eller for lavt, der de. Kategorien «akkurat passe» inneholder dem som mener volumet verken er for høyt eller for lavt.

For mange i pressområdene, stigende sommerpress

*Du sier at det er for få/mange turister der du bor: Vil du si at dette gjelder hele året, eller fra tid til annen (f. eks. i turistsesongene)?*¹ Prosent, Sommerdest.2018 n=604, Skidest. n=419, Nordlystest. n=607, Sommerdest.2019 n=731.

I pressområdene, blant dem som opplever belastning, er oppfatningene delte etter både turismens volum og hyppighet:

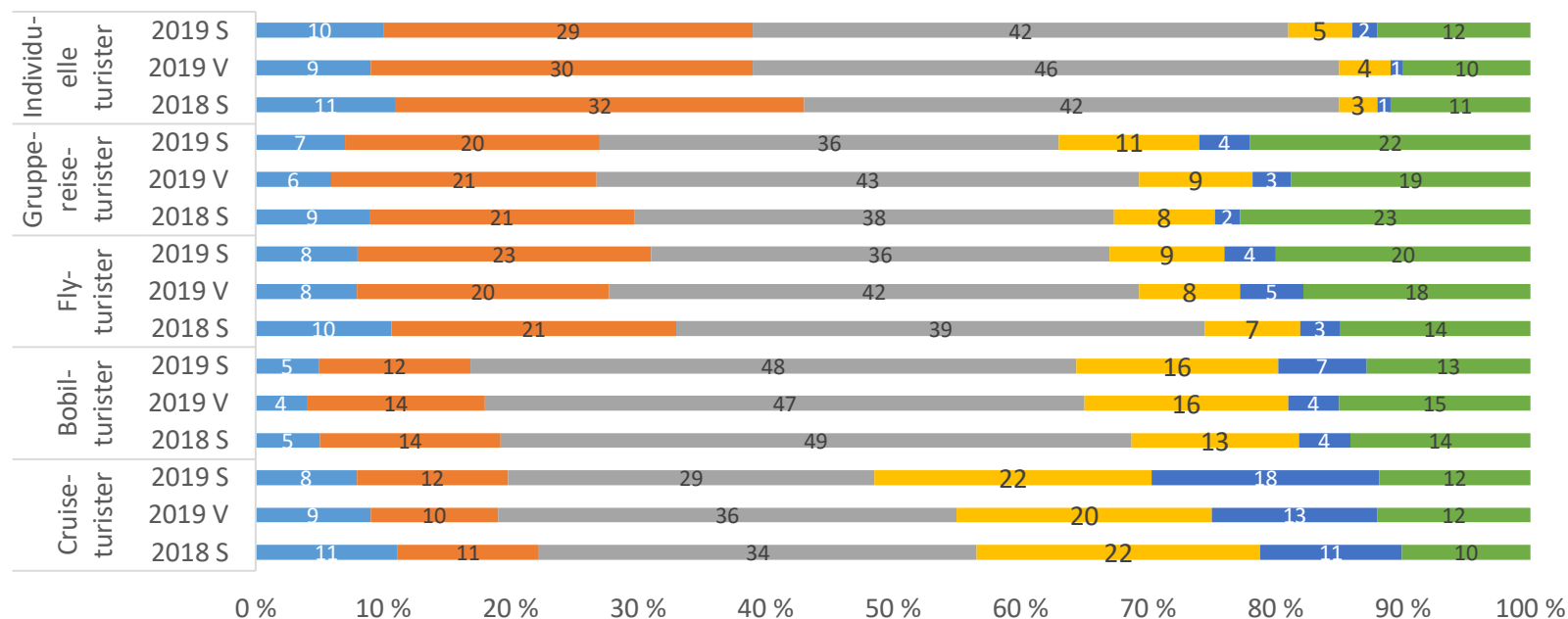
- Belastningen ved for høy tilstrømning gjelder særlig på kort sikt (i sesongen) og med enten litt- eller alt for stor belastning, for alle typer destinasjoner. Blant de (få) som ønsker flere turister gjelder dette også med vekslende volum og hyppighet.
- Andelen som opplever turiststrømmen litt- eller alt for stor, fra tid til annen (i sesongen), er stabilt høyere ved sommerdestinasjonene enn ved Ski- og Nordlystestinasjonene. Samtidig antydes en økning ved sommerdestinasjonene i andelen som opplever belastning, sammenliknet med situasjonen for et år siden.

¹ Sesongvurderingen gjøres av dem som mener volumet er enten for høyt eller for lavt der de bor.

For mange cruiseturister – for få individuelle

Hvordan vurderer du antall turister der du bor, i de følgende turistgruppene?*

Prosent, sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

Notasjon: S=Sommer, V=Vinter

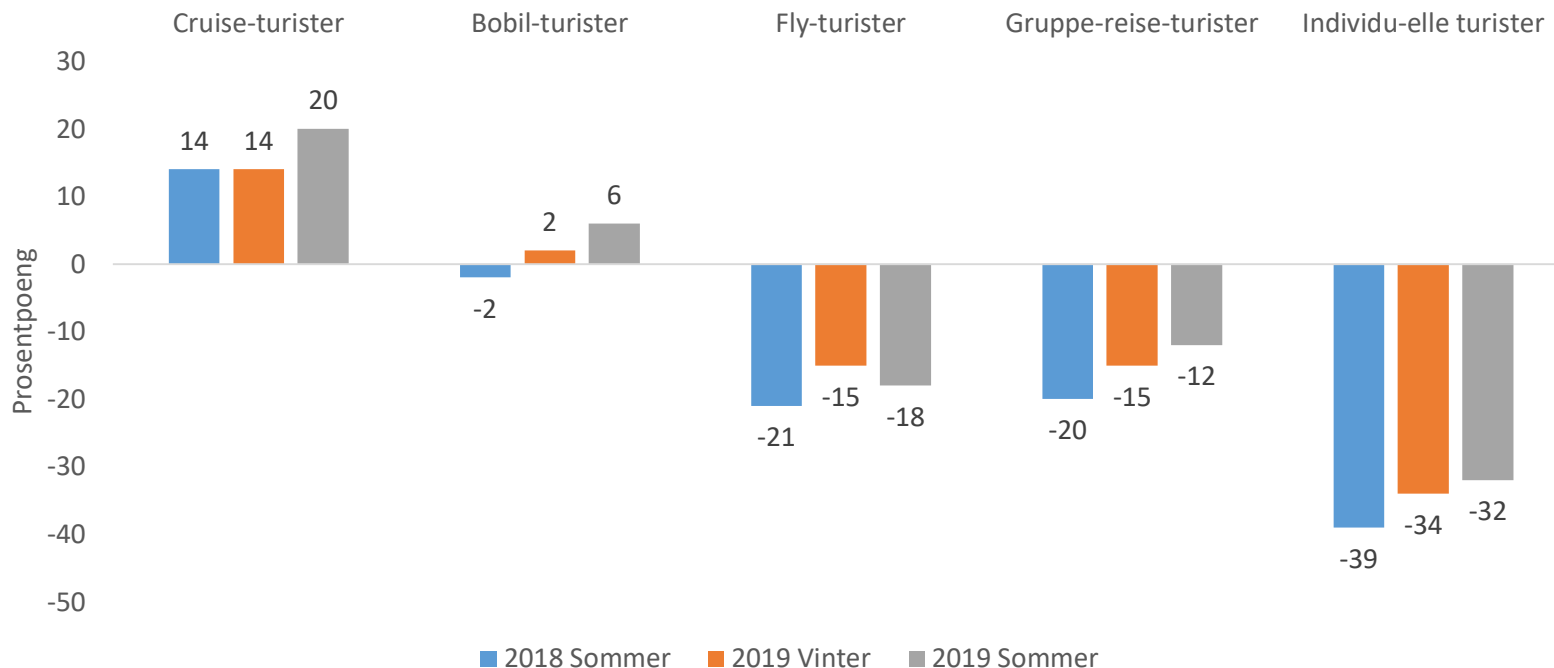
■ Alt for få ■ Litt for få ■ Akkurat passe ■ Litt for mange ■ Alt for mange ■ Ukjent

Vurderingen av turistvolumet varierer med type turist:

- Med unntak for cruiseturister, vurderer om lag fire-fem av ti volumet som «akkurat passe» uansett type turisme. For cruiseturistene gjelder dette tre av ti.
- Variasjonene fremstår således stort sett i vurderingene av hvilke kategorier det er «litt» for mange eller for få av.
- Særlig volumet av cruise- (tre-fire av ti) men også bobilturister (to av ti) oppleves å være for høyt, mens to av ti sier det er for lavt. Tilsvarende sier mange (fire av ti) at det er for få individuelle turister, mens de færreste (fire-syv av hundre) mener det er for mange av denne kategorien. Det er også flere (tre av ti) som hevder at vi har for få gruppe- og flyturister, enn som mener at vi har for mange av disse (en av ti). Samtidig tar mange ikke stilling (Ukjent) til gruppe- og flyturister, antakelig grunnet manglende erfaring.

Stabile preferanser etter turistkategorier

Hvordan vurderer du antall turister der du bor, i de følgende turistgruppene?* Volumbalanse¹ i prosentpoeng etter type turisme, n 2018=1 002 , n 2019=1 089.

Vurderingen av volumet for de fem turistkategoriene er relativt stabile siden 2018:

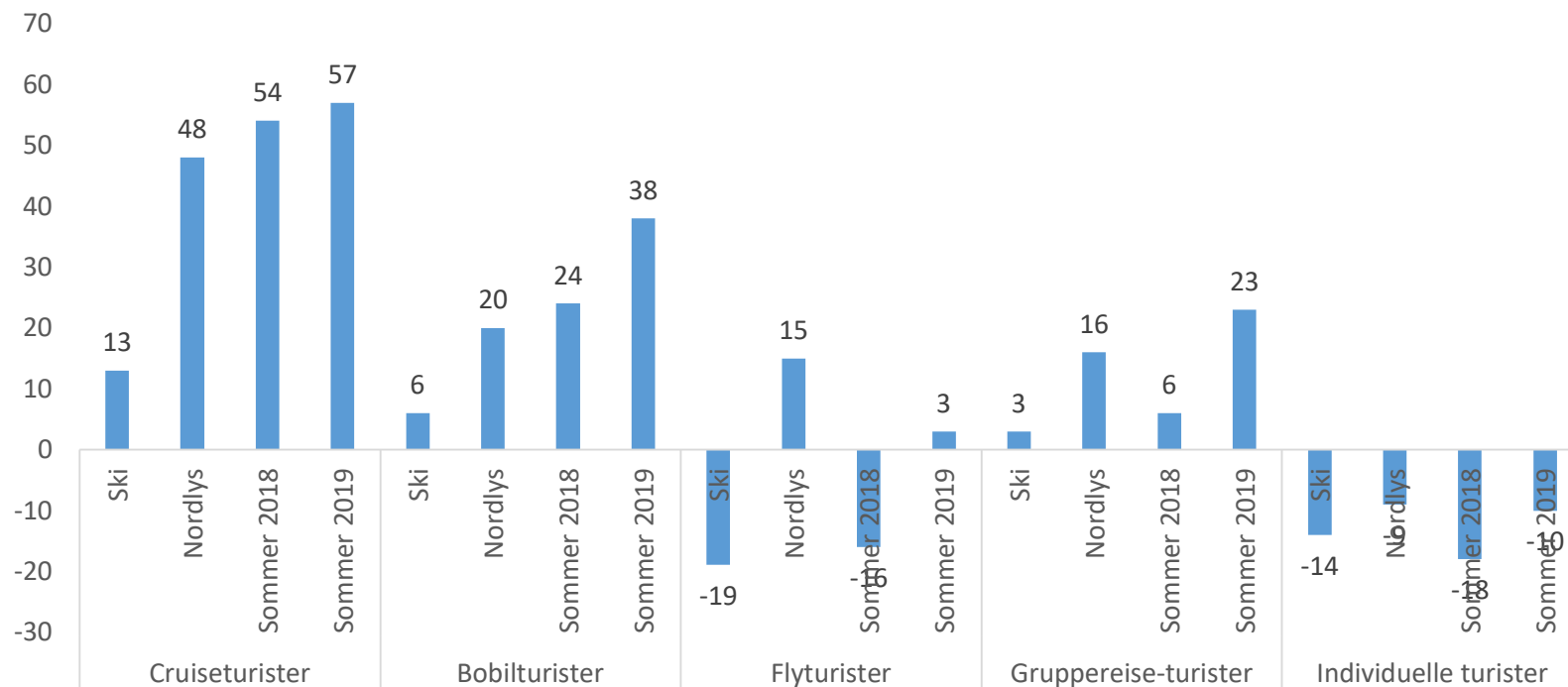
- Opplevelsen av «cruise-overskudd» og «underskudd» på flyturister, gruppeturister og særlig individuelle turister, er stort sett det samme nå, som tidligere.
- Samtidig antydes at den generelt økende skepsisen dels skyldes at flere synes vi tar imot for mange cruiseturister, mens færre mener vi har for få gruppe-reisende og individuelle turister. Vurderingene av andelen bil- og flyturister er noenlunde den samme i perioden.

¹ Volumbalanse: Andel alt-/litt for mange fratrukket andel alt-/litt for få.

Cruiseturisme presser sommer- og nordlysdestinasjoner

Hvordan vurderer du antall turister der du bor, i de følgende turistgruppene?*

Prosent, Sommerdest.2018 n=604, Skidest.=419, Nordlysdest. n=607, Sommerdest.2019=731.

Opplevelsen av turistkategorienes volum i pressområdene, varierer med type destinasjon:

- Cruise-overskuddet gjør seg særlig gjeldende ved Sommer- og Nordlysdestinasjonene, men i mindre grad ved skidestinasjonene. Bobiloverskuddet speiler bildet for cruiseturismen, men med mindre intensitet. For fly- og gruppeturisme opplever dels overskudd, dels underskudd. Underskuddet på individuelle turister gjør seg gjeldende på tvers av destinasjonene.
- Situasjonen ved sommerdestinasjonene for et år siden og nå, indikerer at cruisebelastningen er stabilt høy, mens særlig utfordringene ved bil- og charter-turisme er noe stigende.

Innovasjon
Norge

2

TURISMENS KONSEKVENSER

KANTAR

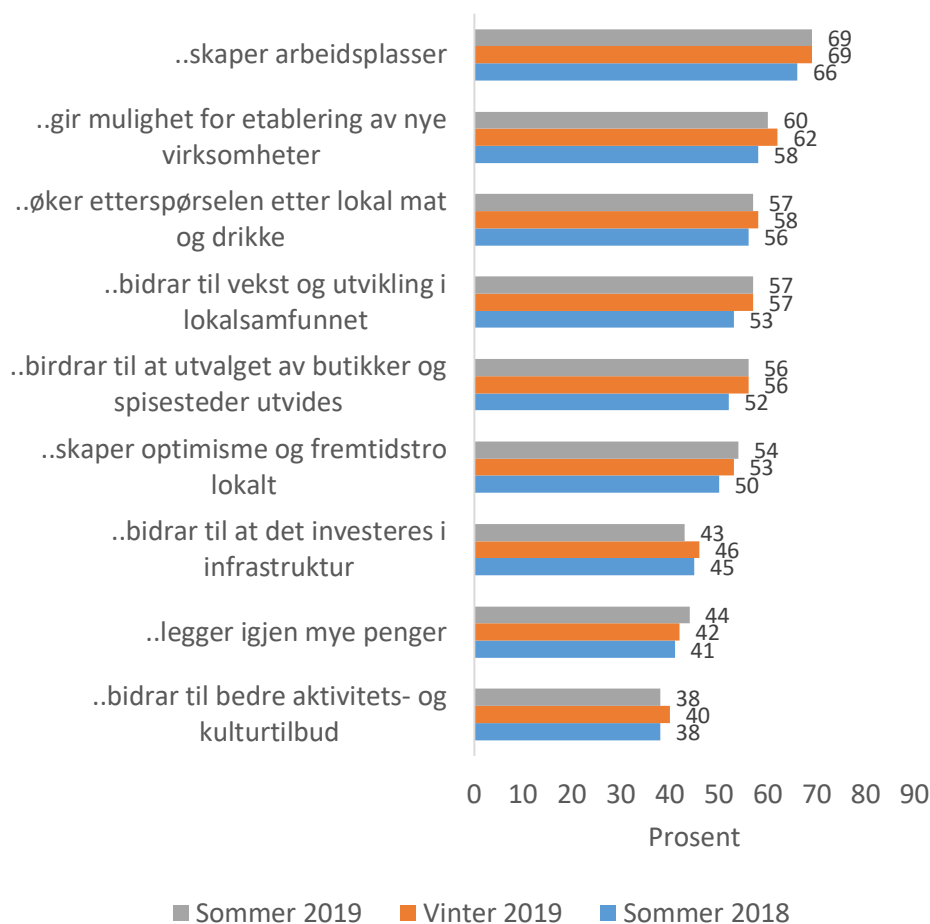
Skaper næringsvirksomhet, ikke nødvendigvis kultur

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om *fordeler* ved turisme der du bor? Turistene...

Andel Helt-/Delvis enig. Prosent, sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

Vurderingene av turismens fordeler er stabile og entydige:

- Halvparten eller flere sier seg enige i seks av de ni egenskapene.
- Enigheten er mest utbredt når det gjelder etablering av lokale arbeidsplasser (seks-syv av ti). Deretter følger (seks av ti) bidrag til nyetablering, økt etterspørsel etter lokal mat/drikke, samt utvidet utvalg av butikker og spisesteder.
- Opinionsen er delt i to (fem av ti) når det gjelder effekten på lokal fremtidstro.
- Skepsisen er størst (fire av ti enige) når det gjelder turismens bidrag til lokal infrastruktur, hvorvidt turistene legger igjen mye penger eller medfører utvikling av aktivitets-/kulturtilbud.
- Generelt sett, sier en knapp majoritet (fem-seks av ti) at turismen bidrar til lokalsamfunnets vekst og utvikling
- Bildet er det samme nå, som sommeren 2018 og vinteren 2019.

Kulturell utveksling – levende lokalsamfunn

Er det andre fordeler ved turisme der du bor, kan du notere dem her - utdrag. For komplett liste – se Vedlegg 3.

Akkurat passe turisme, bortsett fra den enorme turiststrømmen til prekestolen

Arbeidsplasser på sommertid for utlendinger

At kommunen kan halde fram som eigen kommune, ein hadde aldri kunne stått aleine hadde det ikkje vore for turistnæringa.

Bedre kulturtilbud også for fastboende

Bedre åpningstider

Bedrer turstier og campingplasser

Berikelse med stort mangfold

Besøk av museer og severdigheter gir god Norges reklame og genererer noe inntekter.

Betre vegar.

Beundringen frå turister

Bevisstgjør vår lokale kultur.

Bidrar til at lokalbutikken her- Joker- går veldig bra om sommeren og greier litt dårlig salg om vinterene.

Bidrar til bevaring av historiske og viktige kulturminner

Blir hyggeligere/ mer liv i sentrum.

Bringar folk sammen

D meste med turisme er positift.

Deltidsarbeid for ungdom.

Det Blir en mere levende by I en ellers stiller by.

Det er mulig å møte nye spennende folk.

Det skaper liv og røre.

Det vil gi God reklame for byen og Norge.

Fint med folk frå mange land. Kjekt at dei set pris på landet vårt.

Flere flyavganger

Flere reisende betyr lavere fly og båt billetter.

Flere skiløyper, sykkelveier og merkede stier. I tillegg arbeid i forbindelse med hyttebygging og vedlikehold.

Flere spisesteder som går greit.

Geiranger hadde ikkje eksistert som samfunn ute. Og det gjeld alle typar. Ein sortera ikkje sine gjestar!

Gir en stolthet å kunne vise fram stedet.

Gir liv i byen og i severdighetene. Bidrar til mer forsvarlig drift av museer og andre steder. Dess flere betalende besøkende dess mindre må kommunen bruke på tilskudd.

Ettersom vurderingen av turismens fordeler i spørreskjemaet kommer foran vurderingen av ulemper, noterer flere respondenter ulemper allerede her, f.eks. «bare ulemper», at lokalmiljøet først og fremst kjennetegnes av fravær av turister, o.l.

Kulturell utveksling – levende lokalsamfunn (forts.)

Er det andre fordeler ved turisme der du bor, kan du notere dem her - utdrag.

Gjøre Norge kjent ute i verden

Gode utleiemuligheter

Gøy å treffe mange forskjellige folk.

Går bra for hotellene, fjellheisen og andre lokale attraksjoner.

Har satt plassen på kartet

Helårsåpne spisesteder og aktiviteter Større utvalg i handel/spisesteder

Her er alt for få turister til at de har noen særlig innvirkning på lokale forhold.

Her har vi mye cruiseturister, de spiser all mat ombord og legger ikke igjen en krone i byen vår. Andre turister, som bor i byen og på hotellene, legger derimot igjen penger og det er positivt.

Holde tilbudet på antall butikker og utesteder oppe.

Holder liv i bybildet....

Holder liv i lokale "attraksjoner" som vi innfødte enten ikke vet å sette pris på eller er gått lei av..

Hyggelig å se turistene i vår Storgate på maihaugen og andre steder i byen vår

Hyggelig. Internasjonaliserende.

Hyggelige møter med fremmed kultur

I en mer og mer global verden er det fordel med god kontakt mellom mennesker over landegrensene.

Innførsel av kapital

Kulturell utveksling

Markedsfører lokal og norsk teknologi og industri.

Medfører vern av vassdrag og natur der naturen er hovudattraksjonen.

Når man snakker med turister så ser man skjønnheten i sin egen hjemsplass, lettere gjennom deres øyne.

Områder blir ryddet, stelt og tilrettelagt, noe som også er til glede for de lokale.

Opprettholder bosetningen, får ungdomen til å slå seg ned.

Sikrar økonomien til lokalt næringsliv slik at det gagnar bygda og kommunen gjennom heile året.

Skapar dynamisk og internasjonalt samfunn med auka trivsel. God økonomi og engasjement.

Skapar fleire aktivitetar og arbeidsplassar for innbyggjane og økonomien i kommune vert betre.

Skaper befolkningsvekst i distriktet, sidan turistnæringa skapar arbeidsplassar i mindre bygder og byar

Skaper nok aktivitet og arbeidsplasser i lokalsamfunn, men det kan bli veldig slitasje på norsk natur og vernede steder.

Skaper nok omsetning til å opprettholde tilbud lokalbefolkning ellers ikke ville hatt - bensinstasjon - butikk - kaffebar

skaper viktige diskusjoner i lokalsamfunnet, eks om miljø og lokal utvikling

Turisme skaper aktivitet, men det er dårlig betalte arbeidsplasser.

Turismen betyr uendelig mye i min kommune. Inntektene fører til at kommunen kan opprettholde og styrke mulighetene for at vi kan opprettholde felles velferdsgoder

Turistbutikker får etablert seg, og kan klare å gå rundt.

Turister bringer også med seg en annen kultur og verdier som vi nordmenn kan få god nytte av i fremtiden

Turister er med på å opprettholde arbeidsplasser i bygda vår.

Turister i balansert mengde ok

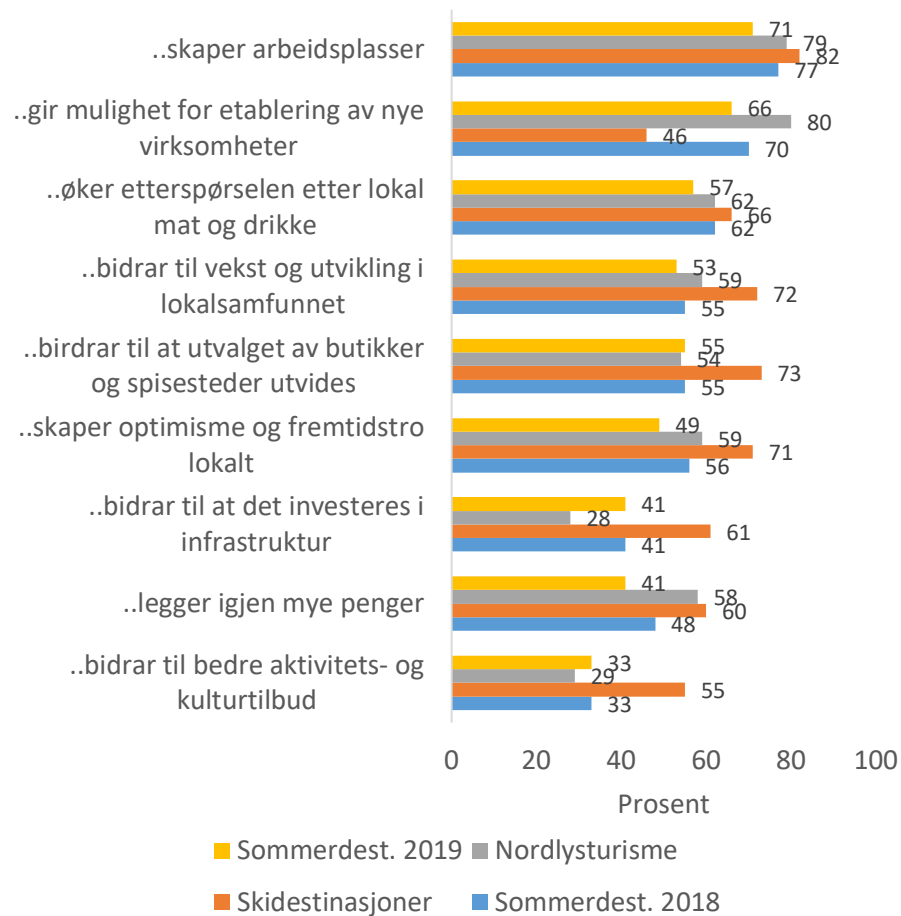
Utbygging av stedet. Her er det stillestående i absolutt alt. Ingen utvikling på mange, mange år.

Ulike vurderinger i pressområdene

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om *fordeler* ved turisme der du bor? Turistene... Andel Helt-/Delvis enig. Prosent, Sommerdest.2018 n=604, Skidest. n=419, Nordlysdest. n=607, Sommerdest.2019 n=731.

Vurderingene av turismens fordeler i pressområdene, følger vurderingene på landsbasis - med noen unntak:

- Andelen som ser fordelene er gjennomgående litt høyere i pressområdene enn i landet for øvrig.
- De fleste (syv-åtte av ti) er enige om at turismen genererer arbeidsplasser, uavhengig av destinasjon. Ved Nordlys- og Sommerdestinasjonene opplever de fleste at turismen gir mulighet for ny virksomhetsetablering.
- Meningene er mer delte når det gjelder etterspørsel etter lokal mat/drikke, utvidelse av butikk- og spisestedsutvalg, samt bidrag til lokal fremtidstro, der en knapp majoritet sier seg enige (fem-seks av ti).
- Bidraget til lokal infrastruktur og lokalt aktivitets/kulturtilbud vurderes som begrenset (tre-fire av ti enige), som i landet for øvrig. Det samme gjelder turistenes forbruk under oppholdet.
- Generelt sett mener fem-seks av ti at turismen bidrar til vekst og utvikling i lokalsamfunnet – som i landet for øvrig
- Skidestinasjonene skiller seg på flere områder ut fra de to andre destinasjonene, der færre viser til ny-etableringer og flere viser til de fleste andre positive sidene.
- Vurderingene ved Sommerdestinasjonene er gjennomgående de samme nå, som for et år siden, samtidig som andelen som mener turistene legger igjen mye penger, og skaper lokal fremtidstro, er noe lavere nå.

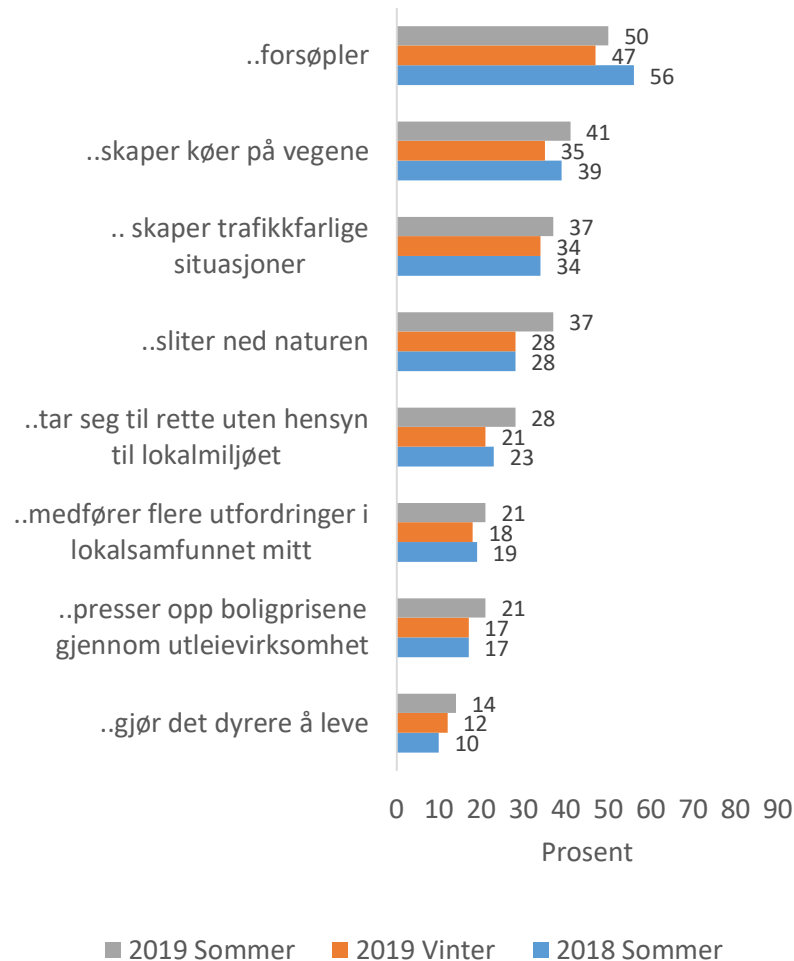

Forsøpler, men øker ikke levekostnad

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om *utfordringer* ved turisme der du bor? Turistene... Andel Helt- /Delvis enig. Prosent, n sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

Også vurderingene av turismens negative sider er relativt stabile og entydige:

- Andelen av befolkningen som støtter de negative vurderingene er gjennomgående lavere enn andelen som støtter de positive.
- Halvparten viser til forsøplingsutfordringer. Noe færre (tre-fire av ti) vektlegger utfordringer knyttet til trafikkø og trafikkfarlige situasjoner, samt slitasje på naturen. Ennå færre (to av ti) viser til at turistene tar seg til rette eller presser opp lokale boligpriser. De færreste (en-to av ti) mener turismen bidrar til økte levekostnader.
- Generelt opplever de færreste (to av ti) at turistene påfører lokalsamfunnet utfordringer i sin alminnelighet (mot seks av ti som mener de skaper vekst og utvikling).
- Vurderingene er stort sett stabile siden sommeren 2018. Samtidig antydes det at økningen i andelen skeptikere på landsbasis særlig begrunnes med vurderingen av slitasje på naturen, at turistene tar seg til rette og dels i økte lokale bolig- og levekostnader. Forsøplingsutfordringene nevnes i noe mindre utstrekning nå.

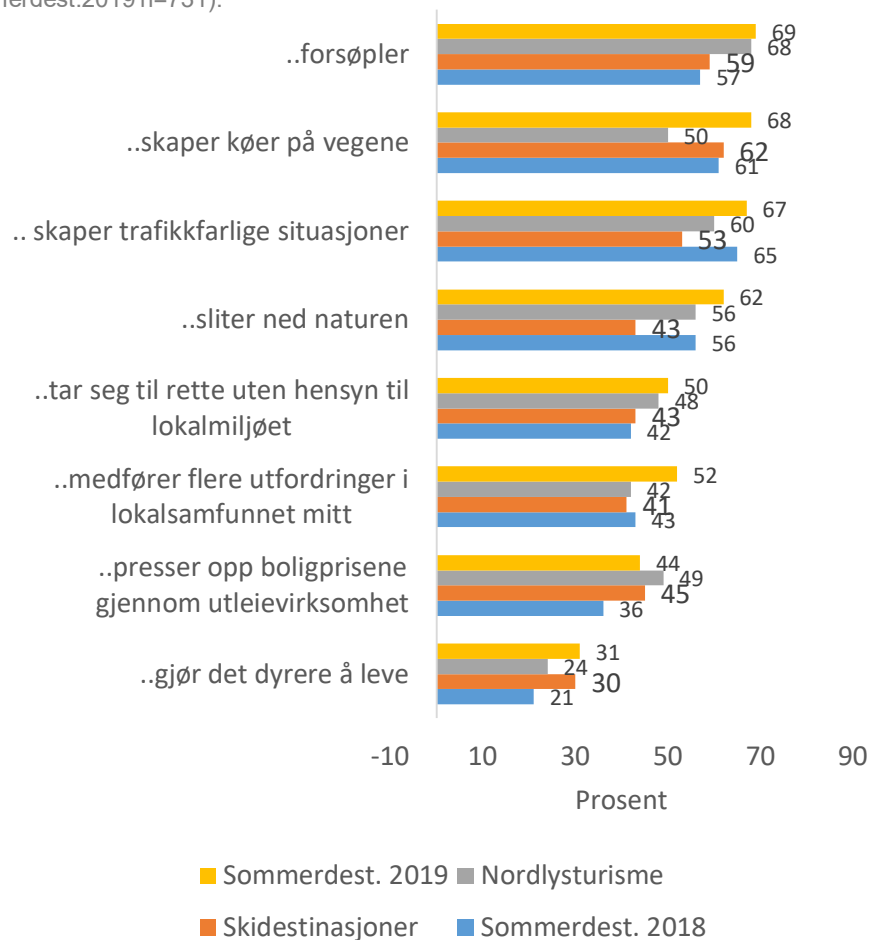
Forsøpler, men øker ikke levekostnad i pressområdene

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om *utfordringer* ved turisme der du bor? Turistene.. Andel Helt-/Delvis enig.

Prosent, Sommerdest.2018 n=604, Skidest. n=419, Nordlystdest. n=607, Sommerdest.2019 n=731).

Vurderingene er relativt samstemte på tvers av pressområdene når det gjelder turismens utfordringer:

- Samtidig som utbredelsen av de respektive negative oppfatningene følger mønsteret i landet for øvrig, er andelen i pressområdene generelt høyere.
- Også i pressområdene oppleves forsøpling som den mest utbredte utfordringen, etterfulgt av trafikale utfordringer og naturslitasje (fem-seks av ti). Fire-fem av ti viser til at turistene tar seg til rette eller presser opp lokale boligpriser. De færreste (to-tre av ti) viser til økt lokalt kostnadsnivå. Generelt sett hevder fire av ti at turismen medfører flere utfordringer i lokalsamfunnet (mot to av ti i landet for øvrig, og mot seks av ti i pressområdene som mener turismen bidrar til vekst og utvikling).
- Når situasjonen ved Sommerdestinasjonene sammenstilles med situasjonen for et år siden, antydes at den økende skepsisen gir utslag på de fleste egenskapene, der enkelt-utslagene er størst for vurderingen av forsøpling og den generelle vurderingen av utfordringene turismen medfører (én av ti flere viser til disse nå enn sist).

Miljøavtrykk og lite hensyn

Er det andre ulemper ved turisme der du bor, kan du skrive dem her - utdrag. For komplett liste – se Vedlegg 3.

"Vanner ut" byens autentiske identitet, som erstattes av en karikatur av seg selv, preget av det turister vil ha: isbjørner, elger og nordlys etc.
Air bnb i bustadfelt er styggedom. Også ulempe at somme som ikkje bur i nærområdet kjem hit for å tilby tenester, og med det profitterer på «våre» ting utan å legge att noko.
Akkurat her har vi en stor cruisebåthavn uten infrastruktur, som gang og sykkelveier til/fra by og tettsted. Blir enormt med folk gående langs sterkt trafikkert E10 og fylkesvei.
Alt det unike som var fordelen med å bo i Lofoten blir nå fortært av turistmaskinen. Innbyggerne blir fortrengt.
At det satses mye på turisme og lokalbefolkningen "glemmes" litt.
At kommunen ikke legger tilrette for toalettrom f eks.
At vi må ta mer hensyn til dem når de er i byen.
Avfallshandtering og toalettfasilitetar er ikkje tilfredstillande, dette er ikkje noko turistane kan lastast for, men me som vertar. Kommune og næringsliv må i samarbeid legge tilrette for at ein kan handtere og yte service på alle områder.
Begir seg på aktiviteter de ikke er skikket eller skodd for
Bevisstløs løsgjengeri, du soser omkring uten tanke på sine omgivelser, de er kun opptatt av seg selv og inntrykkene.
Bobil turistene tek seg litt vel mykje til rette. Parkere overalt. Som td på skuleplassen og ved butikker. Ved avkjørsler. Kjem og vil raste på plassen og hive søppel uten å betale. Behov for tømmeplass i Olden til do.
Bobilurister legger lite penger igjen i lokalsamfunnet.
Cruise turistene skaper lokalt store problemer med forurensing som myndighetene må prioritere tiltak mot
Cruise, forurensing, masseturisme som ødelegger heile bygda. Utrivelig å bo på en slik plass
De er for mange
De fleste her er fisketurister i kommuens lakseelv. Fortrenger lokale fiskere.
Der er ikkje beredskap til å handtere ulykker med så mange mennesker. F.eks cruiseskip eller store bussulykker i grisgrente strøk.
Der kom noe mer av valgfriheten i svar. Velvel.
Desverre har det mange negative konsekvenser.
Det er et problem att dei ikkje har antydning til oppdragelse der dei kjem frå det finnes folk som skal leve av andre ting enn turisme og det er vanskelig pga politikarane elska turista
Det er for få skattemekanismer som styrer midler ifrå turistnæringa til infrastruktur turismen treng (til dømes steinlegging av tursti/offentleg toalett/veg osv).
Det er i hele Norge et dilemma med turister som kommer fly, cruise og andre miljøskadelige reisemåter. Det beste er jo om turistene kommer til landet og stedene på klimavennlig/bærekraftige reisemåter.
Det er ikke tilrettelagt for turismen , kolektivtrafikk, parkering, søppeltømming og klare grenser hva som er tilgjengelig når.
Det forsøpples å drites ned i naturen som di fleste kommer for å se på
Det kommer horder med asiater som flyr rundt huset, pisser på plenen, setter seg ned og spiser osv.
det virker som turistene ikke bruker noe særlig penger lokalt. dvs. all fortjeneste er allerede tatt ut av reiseselskap/cruiserederi. All inclusive, pruting av restaurantpriser/transport/opplevelser for grupper. For lokalsamfunnet blir turismen da en belastning og ikke en mulighet.
Dyrt å redde ned forvirrede kinesere i fotformsko fra Preikestolen/Trolltunga, etc.
Dårlig luft pga cruiseskip
Fastboende blir fremmedgjort i sitt eget nærmiljø. De som driver i turistbransjen gir blaffen i at de er med på å ødelegge/endre stedet hvor folk bor.

Miljøavtrykk og lite hensyn (forts.)

Er det andre ulemper ved turisme der du bor, kan du skrive dem her - utdrag. For komplett liste – se Vedlegg 3.

For lett å drive forretning her for utanbygds utan å bidra nokre til fellesskapet.

For lite satsing på grenseoverganger. Mange øst-europeere som kommer hit for å stjele.

For mange oppgaver overlates til kommunen. Mener at turistskatt må innføres.

For mye kinesere og arabere.

Forurensing

Gjør der ulevelig for lokalbefolkningen om sommeren, samt livsfarlig på veiene sommer, vinter og vår.

Høye priser og færre boliger til unge på leiemarkedet. Flere typiske turistbutikker, og færre butikker som selger det vi faktisk trenger.

Innfør turist skatt

Inngrep i naturen for at det skal gjøre det bekvemt å oppleve natur og utsikt for turister i dress og høye hæler. Snakker blant annet om gondolbaner som planlegges på uohørte plasser!

Jeg synes det lokalt blir tatt veldig lite hensyn til at så mange kommer fra alle verdens hjørner for å besøke denne lille plassen.

Kan bli kø i sommerhalvåret

Kommunen må legga til rette nødvendig infrastruktur

Kriminalitet

Kulturkrasj ofte i forhold til barn. Man blir statister i egen by for at turistene skal ha noe å se på. Ikke så gøy å bli tatt bilde av inn i gjennom vindog i egen hage.

Manglende politisk strategi og planlegging.

Overfiske

Sesongvariasjonene

Sliter ned veg uten at noen tar ansvar

Stor utbygging av hytter gjør det vanskelig å få flere fastboende til området.

store fiskekvoter. Kan fiske oppfor mykje fisk

Store problemer med logistikk, da de opptar mye kapasitet, som igjen går ut over de lokale innbyggerne. (Post må gå med båt istedet for fly) matbutikken har stadig tomme hyller.

Søppel

Tar over hele bygden i de verste mnd

Tar seg till rette

Trafikk kaos På vegar ,held ikkje fartsgrenser og stoppar plutselig midt i vegen for å ta bilder !

Trange veier gjør bilturer mer farlige. I tillegg skaper lav fart på veiene farlige situasjoner fordi folk kjører forbi når de tror de har muligheten.

Turister flest ønsker å følge regler og normer, men små lokalsamfunn har ikke tilrettelagt for dette. Da blir det vanskelig for den besøkende å oppføre seg «riktig».

Umuleg å handle på sin lokale butikk i sesongen. Må beregne dobbelt så lang reisetid til og frå jobb og barnehage i sesongen pga sterkt auka trafikk og uvetting køyring av både bilistar og syklistar.

Utfordring å finne noe turistene vil reise hit for å se. svaret basert på kommunen slik den er nå, etter nyttår slås vi sammen med en turistkommune. Det endrer saken.

Vi har et ganske unikt fuglereservat her, men av og til kommer det eggtyver forkledd som turister hit. Det er for lite kontroll på slikt. Utøy finnes over alt dessverre

Villcamping er et problem

Vold

Ødelegger gamle stavanger. Criuseskip forurenser utrolig mye

Økt kriminalitet, økt press på natur- og miljø, redusert livskvalitet, turisthat mv.

Økt tyveri, etablering av utenlandsk aktører som kommer å går, useriøse turoperatører, sosial dumping

Turismen gir både fordeler og ulemper

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om *fordeler / utfordringer* ved turisme der du bor? Antall Helt-/Delvis enig i positive/negative vurderinger.*

De positive erfaringene er, som vi har sett, noe mer utbredte enn de negative:

- I gjennomsnitt opplever hele befolkningen nå 4,8 av de 9 fordelene og 2,5 av de 8 ulempene.
- Skidestinasjonene rapporterer fremdeles flest fordeler (6,2 – vinteren 2019), sommerdestinasjonene færrest (5,0 for et år siden, 4,7 nå). Sommerdestinasjonene rapporterer samtidig nå flest negative forhold (4,4 ettersom flere nevner disse nå enn i fjor (3,9). Skidestinasjonene står fremdeles med færrest negative forhold (3,7 vinteren 2019).
- Sammenstill vi situasjonen regionalt ved sommerdestinasjonene nå og i fjor, ser vi at antall positive erfaringer gjennomgående er lavere, og antall negative erfaringer høyere nå, i de fleste landsdelene.
- Det vil si, gitt at likhetene på mange måter er mer slående enn forskjellene.

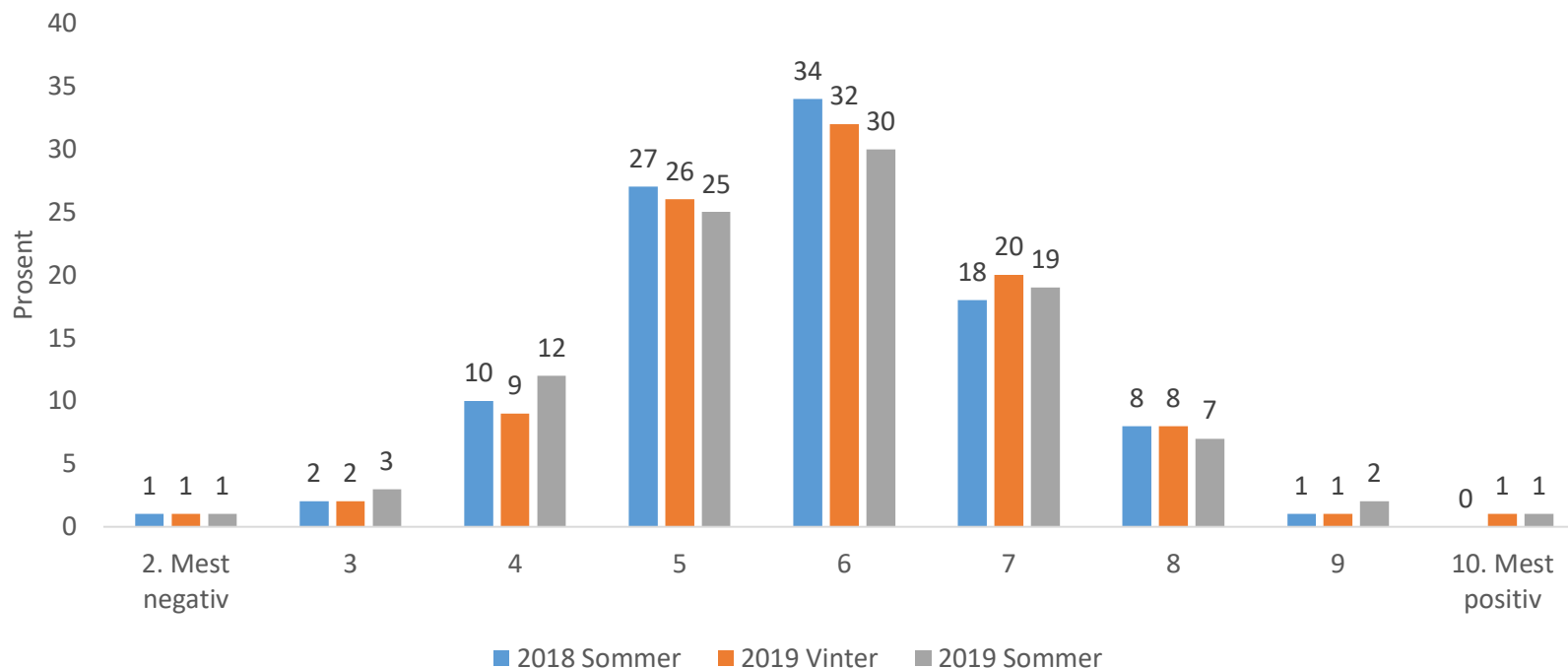
	Sommer 2018		Vinter 2019		Sommer 2019	
	Positive forhold	Negative forhold	Positive forhold	Negative forhold	Positive forhold	Negative forhold
Landet	4,6	2,1	4,8	2,1	4,8	2,5
Sommerdestinasjoner	5,0	3,9			4,7	4,4
Skidestinasjoner			6,2	3,7		
Nordlysdestinasjoner			5,3	4,0		
<u>Region (landet):</u>						
Oslo/Akershus	4,5	2,0	5,2	1,7	4,6	2,1
Rest Østland	4,3	1,9	4,9	1,8	5,1	2,2
Sørkysten	5,6	2,4	5,2	2,5	4,7	2,7
Fjordfylkene	4,3	2,6	4,4	2,5	4,7	3,1
Trøndelag	4,4	1,8	4,6	2,1	4,9	2,1
Nord-Norge	5,1	2,9	4,8	2,6	4,5	3,0
n landet		1002		1089		988
n sommrdestinasjoner		604				731
n Skidestinasjoner				607		
n Nordlysdestinasjoner				419		

* Tabellen viser antall positive og negative opplevelser man har med turisme der man bor, i betydningen antall vurderinger man sier seg «helt- eller delvis» enig i, blant de 8 positive og 9 negative beskrivelsene henholdsvis.

De fleste er «nøytrale» i vurderingen av turismen

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om *fordeler / utfordringer* ved turisme der du bor? Indeks.¹

Prosent, sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

Når alle vurderinger av turismens fordeler og ulemper vurderes samlet, inntar de fleste en nøytral posisjon, litt til venstre for vurderingsskalaens midtpunkt:

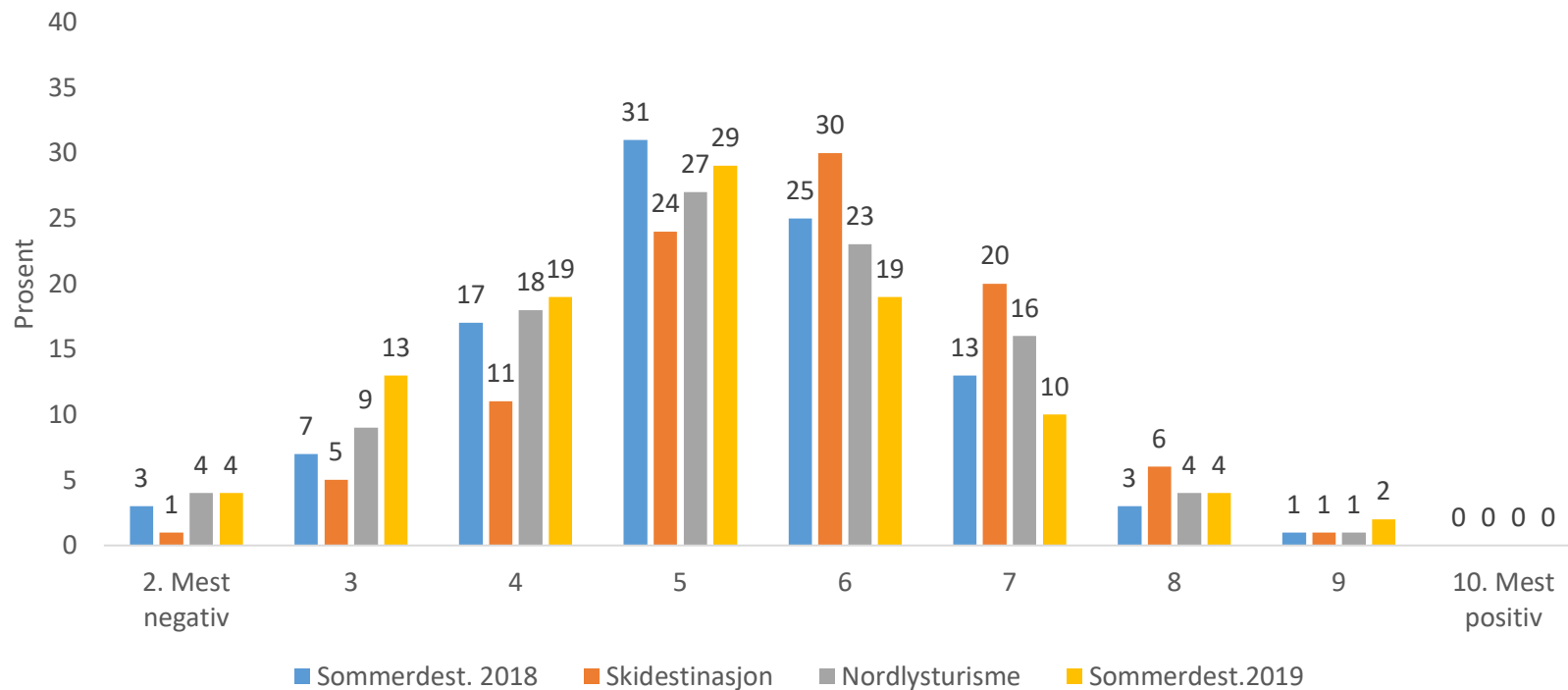
- Tre av ti plasserer seg i midtkategorien (score 6), mens kategoriene 5-7 samlet sett dekker åtte av ti.
- Vurderingene er stabile i hele perioden, eventuelt med en permanent svak forskyvning mot den negative siden.

¹ Indeksen er konstruert ved å addere positive og negative vurderinger henholdsvis og dividere med antall vurderinger (skala 1-5). Deretter er de to holdningssettene addert (skala 2-10). Personer som ikke tar stilling (Vet ikke) er plassert i midtkategorien.

Sommerdestinasjonene har flest skeptikere

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om *fordeler / utfordringer* ved turisme der du bor? Indeks.¹

Prosent, Sommerdest.2018 n=604, Skidest. n=419, Nordlysdest. n=607, Sommerdest.2019 n=731.

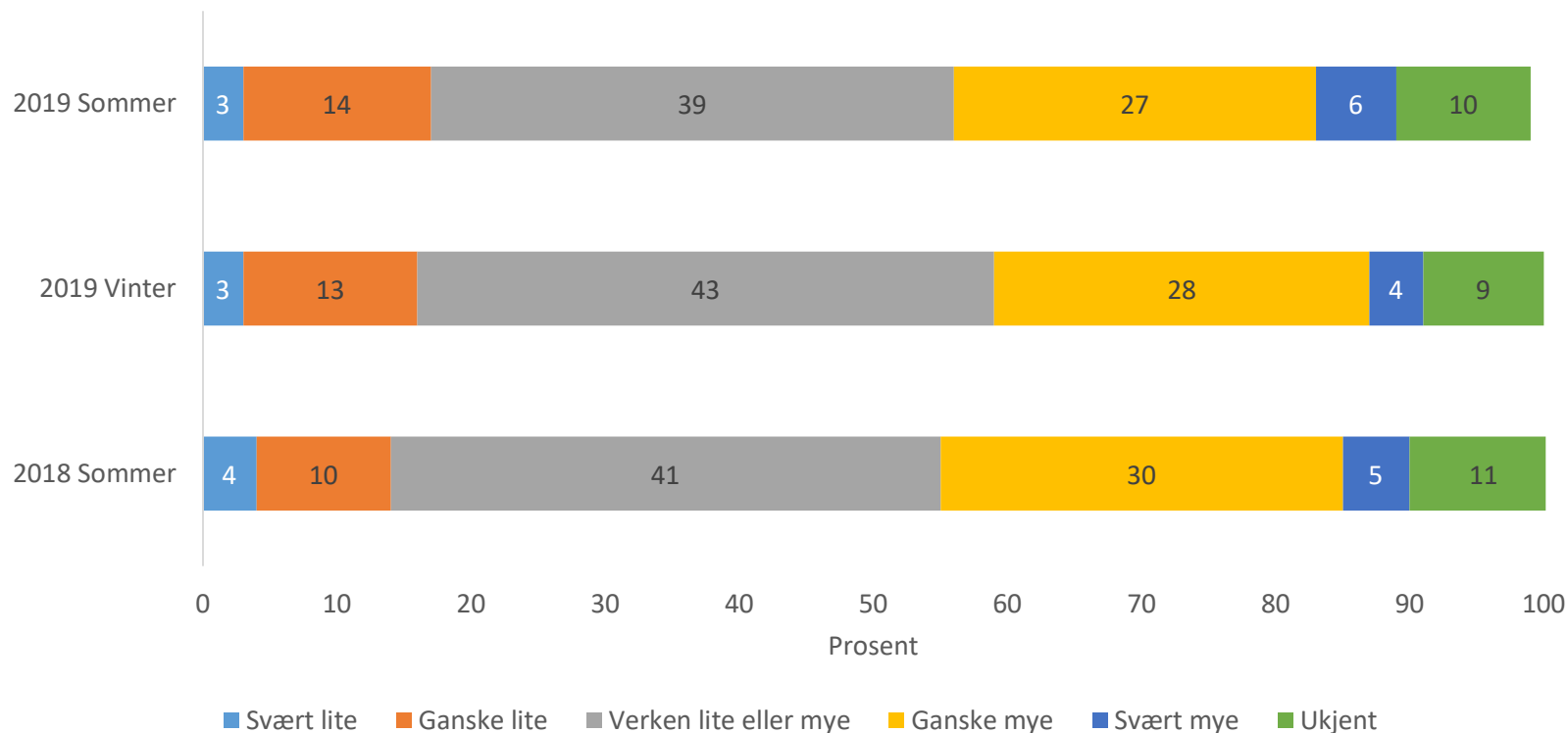
Også i pressområdene plasserer de fleste seg inn mot vurderingskalaens sentrum:

- Tyngdepunktet i pressområdene ligger imidlertid noe til venstre for landsgjennomsnittet og reflekterer at man i pressområdene ser noe flere ulemper med turismen enn i landet forøvrig.
- Det er særlig sommerdestinasjonene som peker seg ut i med flest skeptikere, mens skidestinasjonene har noe flere positive.
- Situasjonen ved sommerdestinasjonene, antyder at befolkningen her nå opplever *noe* flere utfordringer enn for et år siden (64% gir score 2-5 nå, mot 58% for et år siden).

¹ Indeksen er konstruert ved å addere positive og negative vurderinger henholdsvis og dividere med antall vurderinger (skala 1-5). Deretter er de to holdningssettene addert (skala 2-10).

Delte meninger om bærekraft

Alt i alt, hvor bærekraftig opplever du at turismen er der du bor? (Med *bærekraftig* mener vi evnen til å ta vare på natur, miljø, kulturarv og befolkning)? Prosent, sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

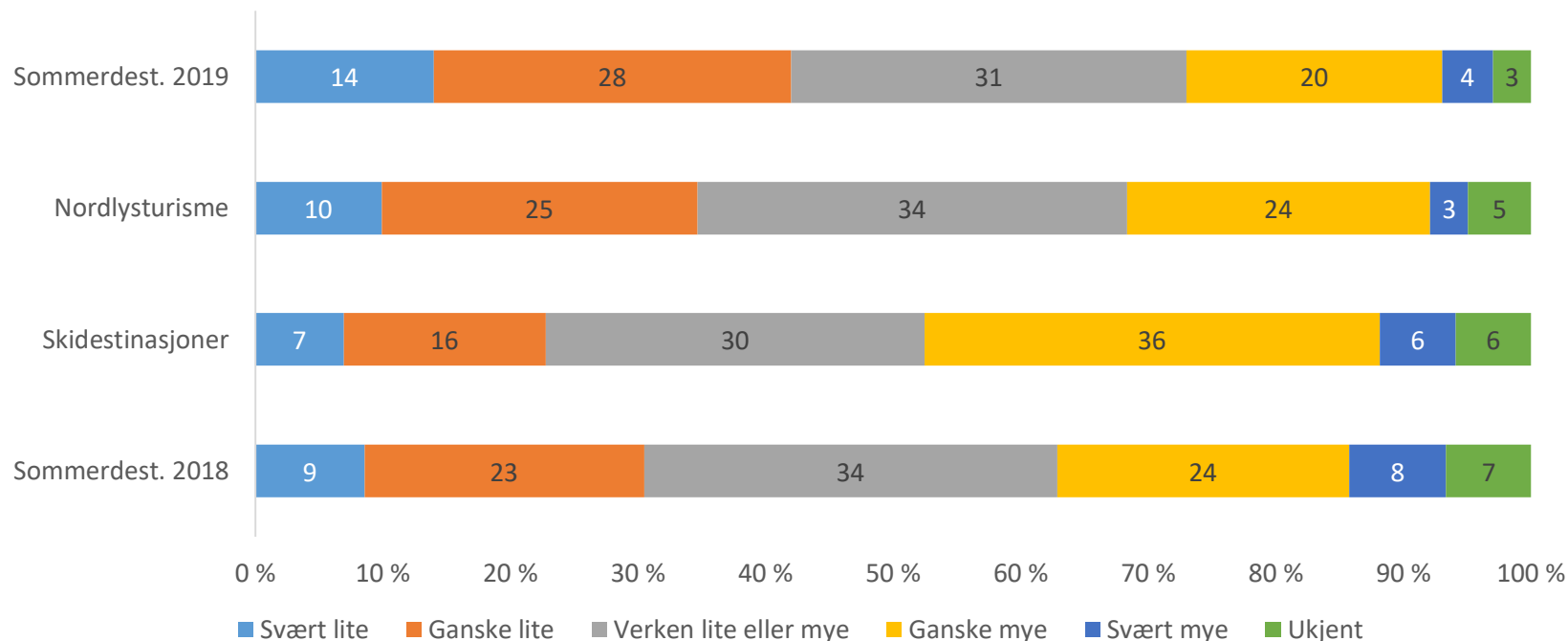

Befolkningen har ulike vurderinger av turismens bærekraft:

- De fleste (fire av ti) vurderer bærekraften som verken stor eller liten. Andelen som tillegger den stor bærekraft er imidlertid dobbelt så stor (tre-fire av ti) som andelen som tillegger den liten bærekraft (én-to av ti). En av ti tar ikke stilling (Ukjent).
- Vurderingene er de samme nå som for et år siden.

Samme bærekraft på tvers av pressområdene

Alt i alt, hvor bærekraftig opplever du at turismen er der du bor? (Med *bærekraftig* mener vi evnen til å ta vare på natur, miljø, kulturarv og befolkning)? Prosent, n Sommerdestinasjoner=604, n Skidestinasjoner=419, n Nordlysdestinasjoner=607.

Vurderingen av turismens bærekraft er relativt lik på tvers av pressområdene

- Befolkningen i disse områdene er, samlet sett, noe mer skeptiske, enn befolkningen ellers i landet.
- Den fordeler seg i to-tre leire på tvers av destinasjonene: Tre av ti mener bærekraften verken er høy eller lav. Omtrent like mange (to-fire av ti) mener den er høy, mens to-tre av ti mener den er lav. Befolkningen ved Skidestinasjonene fremstår som noe mer positiv, tilsvarende deres generelt mere positive innstilling til turismen, men variasjonene mellom destinasjonene er små.
- Andelen negative er noe høyere nå enn for et år siden ved Sommerdestinasjonene (fire av ti mot tre av ti sist), mens andelen negative er noe lavere (to av ti mot tre av ti sist).

Norwegian Innovation
Norge

3

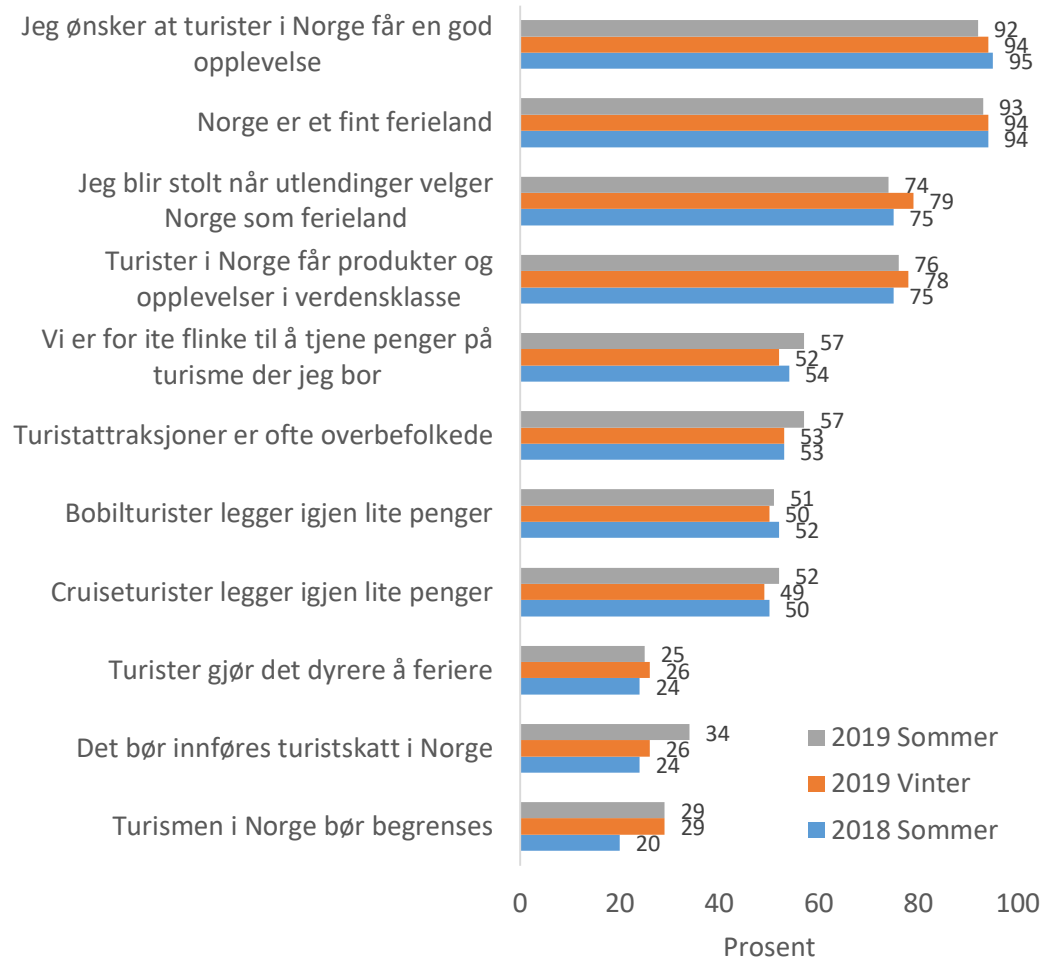
TURISTDESTINASJONEN NORGE

Turistene velkomne – gir begrenset bidrag

Hvor enig eller uenig er du i de følgende utsagnene? Andel Helt-/Delvis enig. Prosent, sommer 2018 n=1 002 , vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

Når befolkningen anmodes om å vurdere ulike generelle sider ved turismen i Norge, er holdningene ganske stabile og entydige:

- Turistene er velkomne: Ni av ti ønsker turistene en god opplevelse. Nesten like mange (åtte av ti) er stolte over å tilby turistene Norge som destinasjon.
- Norge leverer høy kvalitet: Ni av ti mener vi tilbyr et fint ferieland, mens åtte av ti vil hevde at leveransen er i verdensklasse.
- Avkastningen bør økes: Halvparten hevder at vi er for lite flinke til å tjene penger på turismen generelt, og fra bobil- og cruiseturister spesielt (dvs. halvparten er ikke av denne oppfatningen). Turistiskatt er imidlertid ikke den anbefalte måten - støttes blant to-tre av ti.
- Ikke alle turismens sider er positive: Halvparten viser til overbefolkede turistattraksjoner. Samtidig vil de fleste motsette seg at turismen gjør det dyrere å feriere i Norge, generelt sett.
- Turismen har bred støtte: Syv-åtte av ti er uenige i at turismen bør begrenses.
- Vurderingene er gjennomgående de samme nå som for et år siden. Andelen som ønsker turistiskatt, og som mener turismen bør begrenses, er imidlertid høyere.

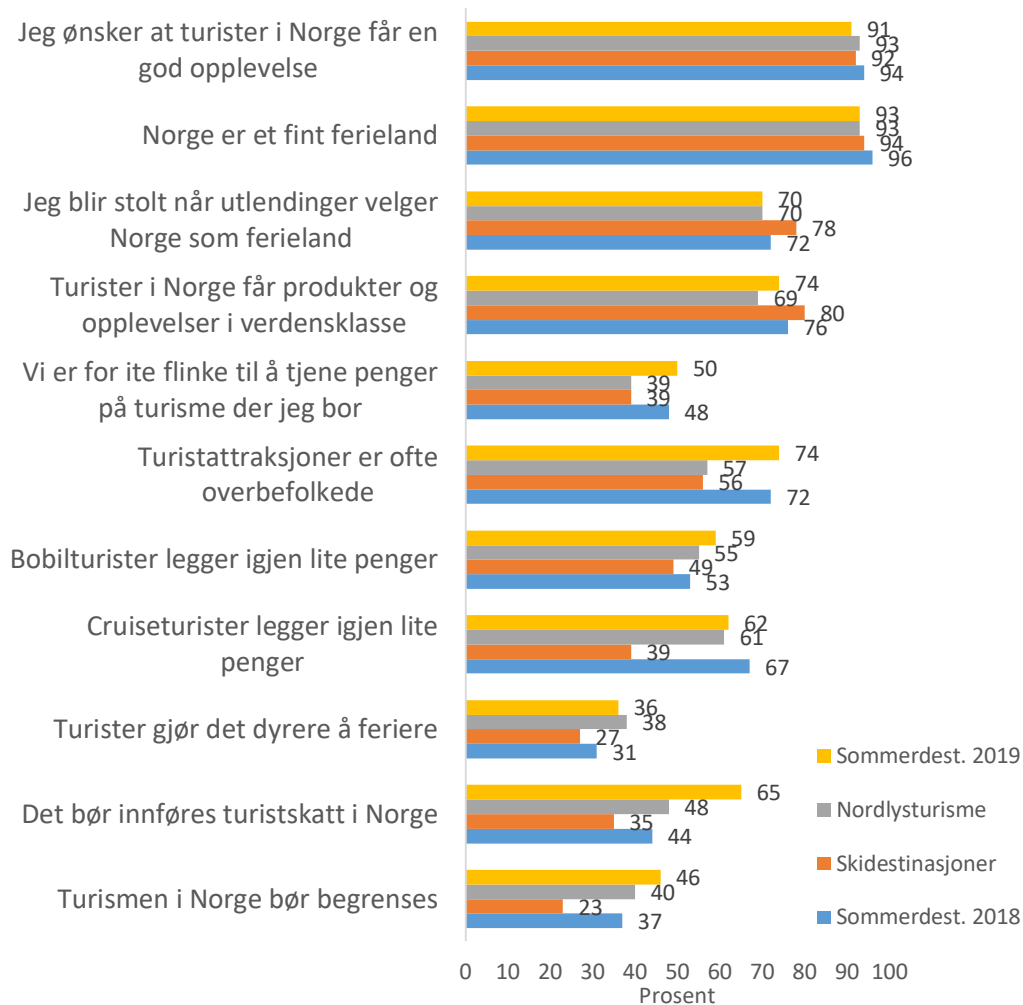

Variierende erfaringer i pressområdene

Hvor enig eller uenig er du i de følgende utsagnene? Andel Helt-/Delvis enig. Prosent, Sommerdest. n=604, Skidest. n=419, Nordlystest. n=607, Sommerdest.2019 n=731.

Vurderingene på tvers av pressområdene er relativt samstemte, når det gjelder turismens fordeler og ulemper, og speiler befolkningen forøvrig:

- De aller fleste ønsker turistene velkomne, uansett destinasjon, og mener vi tilbyr opplevelser av høy klasse. Flertallet mener tilsvarende man tjener penger på turismen generelt sett, samtidig som om lag halvparten vil si det ikke gjelder cruise- og bobilturismen. Seks –syv av ti mener for øvrig at attraksjonene er overbefolkede. Omlag tre-fire av ti mener turismen gjør det dyrere å feriere, samt at turismen bør begrenses – og skattlegges.
- Sammenliknet med *landet for øvrig* (forrige side), deles vurderingene av Norges kvaliteter som turistdestinasjon. Andelen som mener man tjener for lite penger på turismen er noe lavere, samtidig som noe flere mener at cruise- og bobilturister legger igjen lite penger. Noe flere er også tilhengere av turistskatt og av generell turistbegrensning. Disse betraktningene gjelder da særlig for nordlys- og sommerdestinasjonene.
- Endelig ser vi en mer utbredt skepsis ved sommerdestinasjonene nå, sammenliknet med *i fjor* knyttet til økende aksept for innføring av turistskatt og generell turistbegrensning. Situasjonen nå bekrefter også at sommerdestinasjonene kan være i en særstilling ved at flere opplever overbefolkning og manglende evne til å tjene penger på turismen.

To grunnleggende oppfatninger av turismen

Hvor enig eller uenig er du i de følgende utsagnene? Faktoranalyse, faktorscorer varimax rotasjon, n= 988.

	Turismen i praksis	Merkevaren Norge
Turismen i Norge bør begrenses	0,76	0,20
Det bør innføre turistskatt i Norge	0,66	-0,05
Bobilturister legger igjen lite penger	0,65	-0,04
Turister gjør det dyrere å feriere	0,57	0,17
Cruiseturister legger igjen lite penger	0,56	-0,05
Turistattraksjoner/turistattraksjoner er ofte overbefolkede	0,52	-0,03
Norge er et fint ferieland	-0,08	0,79
Jeg ønsker at turister i Norge får en god opplevelse	0,15	0,70
Jeg blir stolt når utlendinger velger Norge som ferieland	0,25	0,68
Turister i Norge får produkter og opplevelser i verdensklasse	-0,08	0,68
Vi er for lite flinke til å tjene penger på turisme der jeg bor	-0,03	-0,08
Eigenverdi	2,6	2,0
% forklart varians	24	18

¹ Faktoranalysen søker (som ovenfor) systematiske variasjoner i utsagnene: hvorvidt man er gjennomgående «positiv» eller «negativ» i vurderingene. Faktorscorene viser den enkelte egenskapens tilknytning til dimensjonen, og nyttes til å tolke dimensjonens innhold.

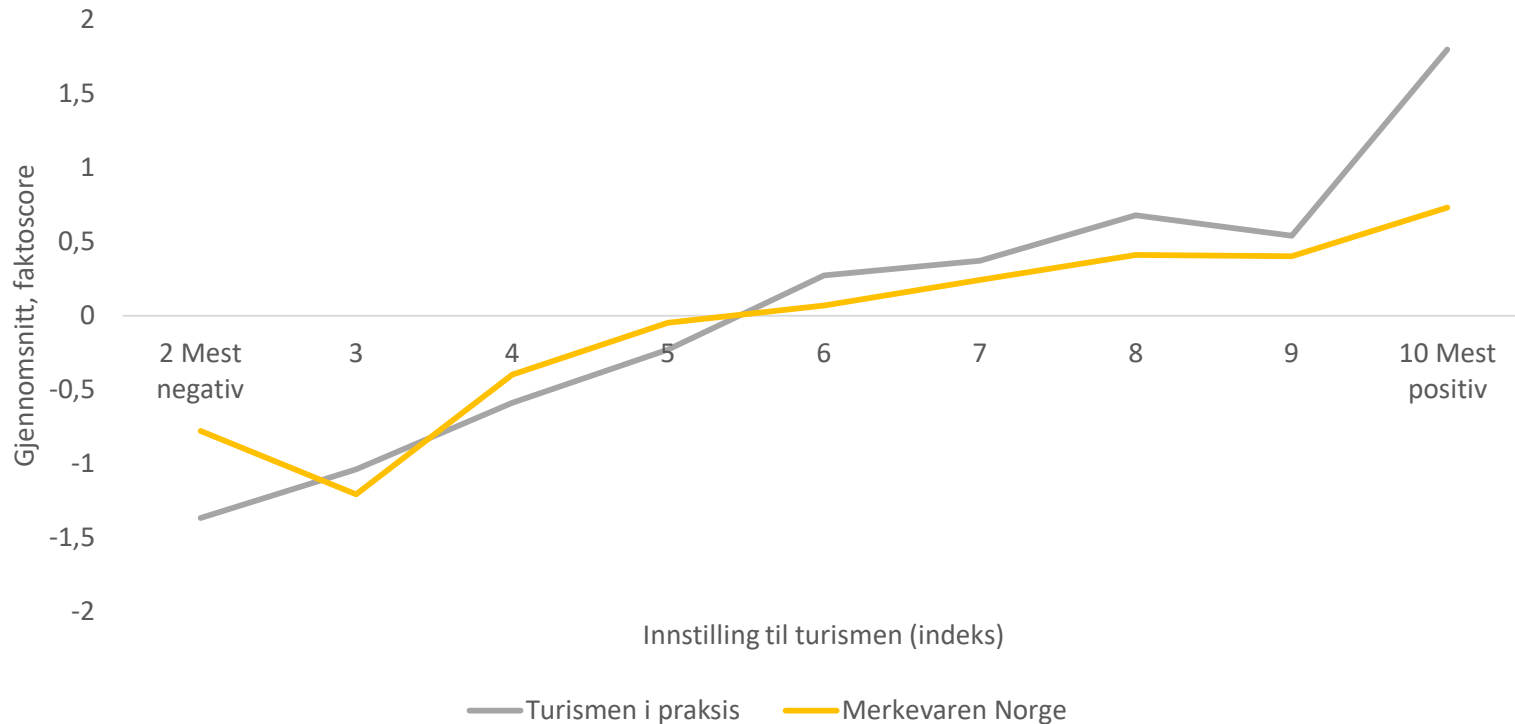
Når vurderingene betraktes samlet, antydes to underliggende dimensjoner:¹

- Den første (24% av variasjonene) kaller vi «Turismen i praksis»; Denne knyttes til vurderingene av overbefolkede turistattraksjoner, turismens inntjening, konsekvenser for lokalt kostnadsnivå samt ønske om beskatning og generell begrensning.
- Den andre dimensjonen knyttes til «merkevaren Norge» (18 % av variasjonene): Ønsket om å gi turistene en god opplevelse, vurderingen av Norge som turistdestinasjon og stolthet over produktet som leveres.
- Det er da først og fremst «turismen i praksis» som skaper variasjon, og som skiller mellom pressområdene og landet forøvrig. «Merkevaren Norge» står unisont og like sterkt i- som utenfor pressområdene (ikke vist).
- Holdningsmønsteret er gjennomgående det samme som sommeren 2018 og vinteren 2019.

Alle sider ved turismen skaper motsetningene

Vurdering av turisme i praksis og merkevaren Norge etter innstilling til turisme (indeks) 2019.

Gjennomsnitt faktorscore, landet n 2019=988.

De to dimensjonene knyttes på samme måte til vurderingen av turismens positive og negative sider:

- Skeptikere til både «Turismen i praksis» og «Merkevaren Norge», er (som forventet) generelt også de mest skeptiske til turismen i sin alminnelighet.
- Sommeren 2018 skilte «Turismen i praksis» i større grad mellom de mest positive og negative til turisme i sin alminnelighet, enn hva den gjør nå.

Innovasjon
Norge

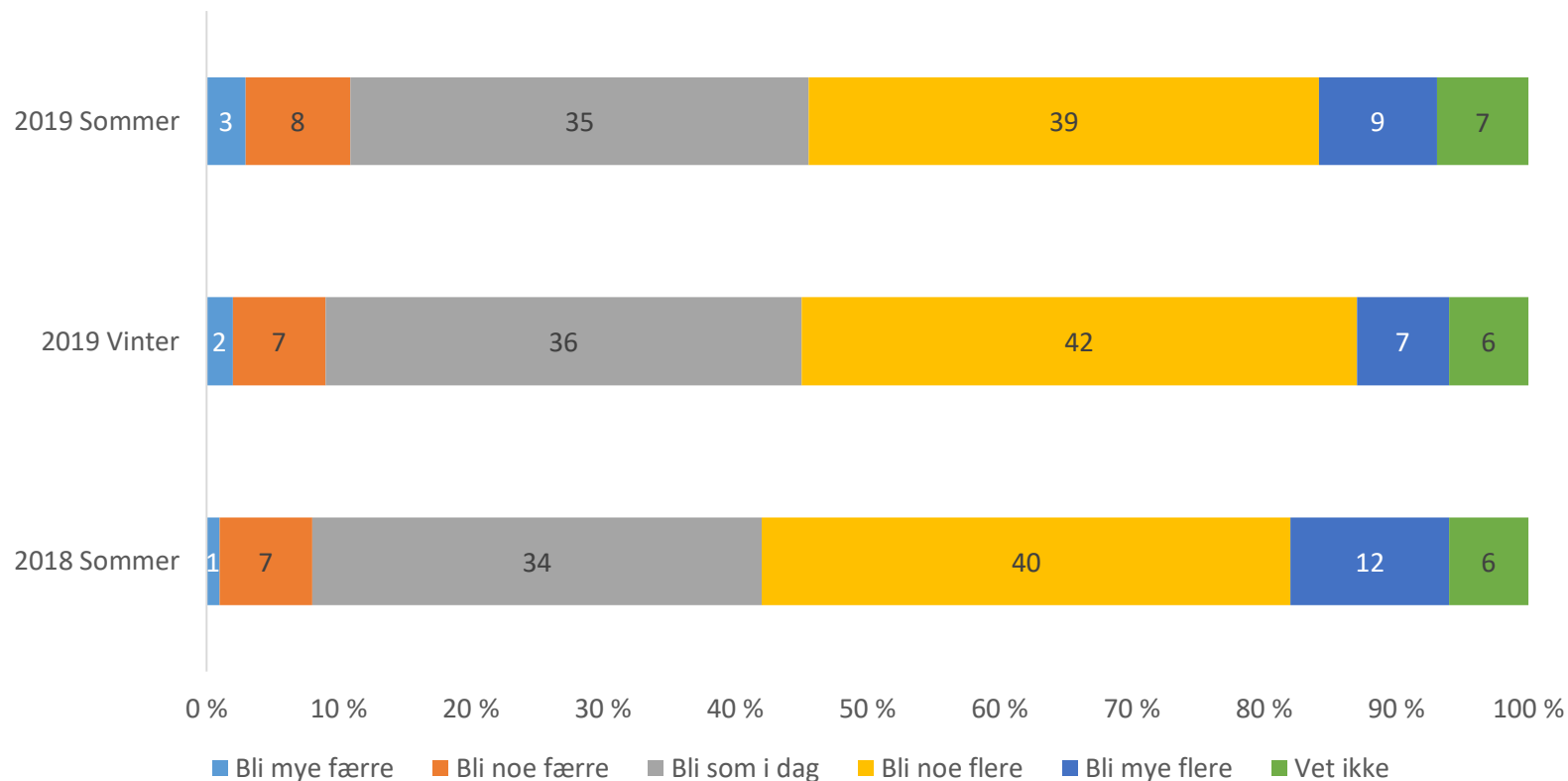
4
FREMTIDIG TURISME

KANTAR

Flere ønsker vekst enn reduksjon

Når du ser fremover i tid, hvordan ønsker du at antall turister skal utvikle seg der du bor?

Prosent, sommer 2018 n=1 002, vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

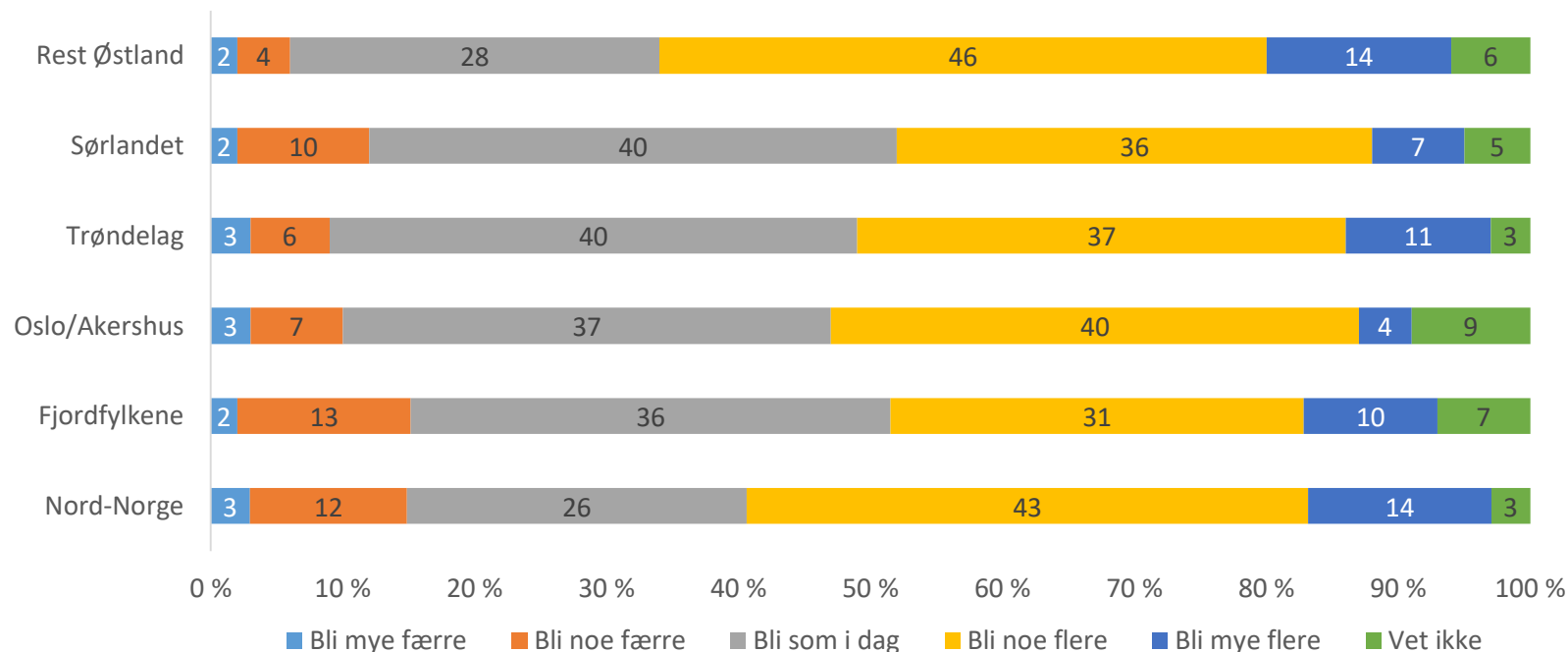
De fleste ønsker stabilitet, eller noe økning, i turismen:

- Flere ønsker vekst (halvparten) enn reduksjon (én ti). Tre-fire av ti vil stabilisere turismen på dagens nivå. Én av ti ønsker betydelig økning, mens én-tre av hundre ønsker betydelig reduksjon.
- Situasjonsbildet er stort sett det samme i hele perioden.

Flere i Øst – polarisering i Vest og Nord

Når du ser fremover i tid, hvordan ønsker du at antall turister skal utvikle seg der du bor?

Prosent, sommer 2019 n=988.

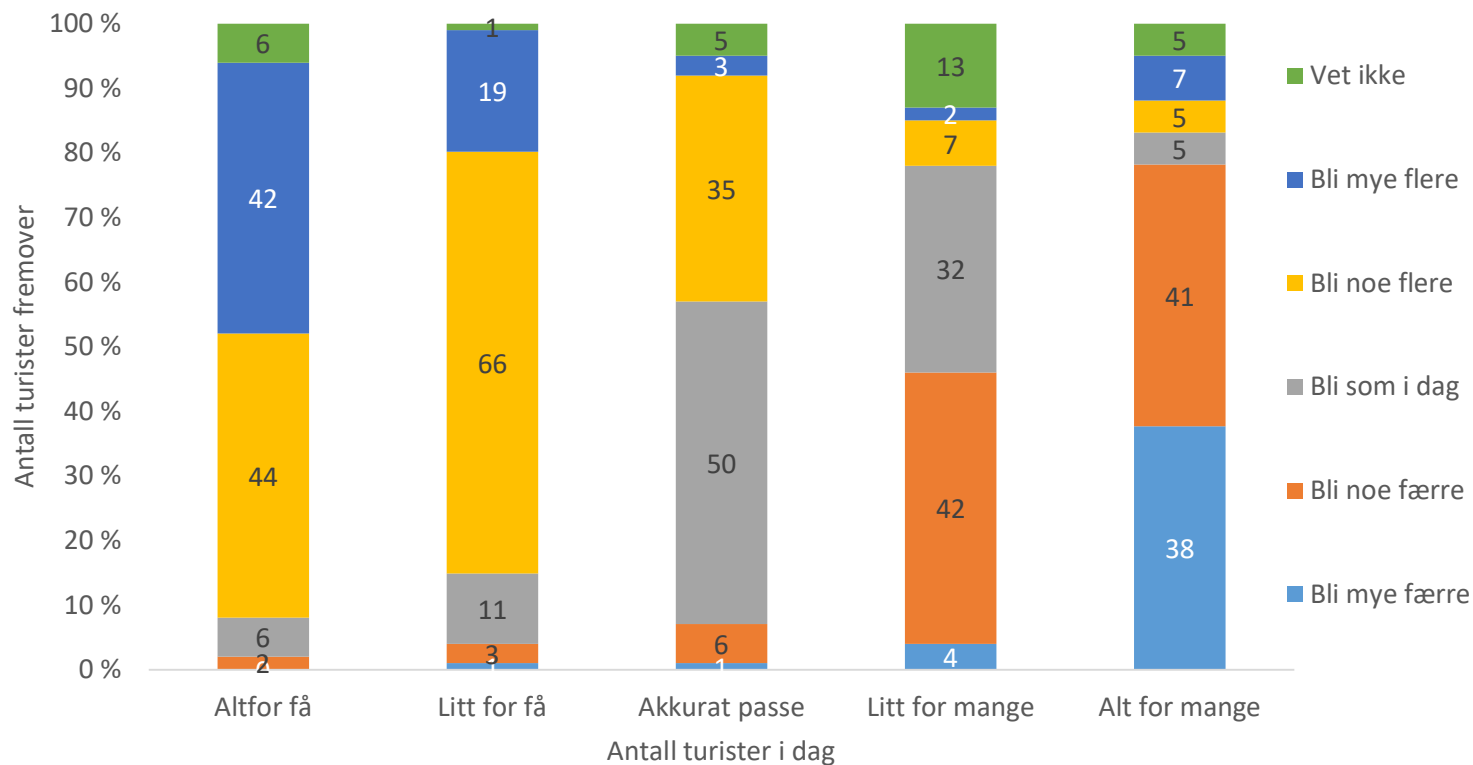

Ønsket om stabilitet, eller noe økning i turismen, gjelder stort sett på tvers av landet:

- Andelen som ønsker flere turister er høyest i Østlandsregionen utenom Oslo/Akershus, i de Nordligste landsdelene og i Trøndelag (halvparten eller flere ønsker vekst). Men avstanden er ikke store relativt til de andre landsdelene (fire av ti ønsker vekst).
- Samtidig antydes en større grad av polarisering i Fjordfylkene og i de Nordligste landsdelene, i det én-to av ti i disse landsdelene ønsker reduksjon.
- Bildet nå speiler i stor grad situasjonen for et år siden, samtidig som også polariseringstendensen på Vestlandet og i de Nordligste landsdelene bekreftes.

Fremtiden speiler fortiden

Hvordan vurderer du antallet turister i dag der du bor? / Når du ser fremover i tid, hvordan ønsker du at antall turister skal utvikle seg der du bor? Prosent, sommer 2019=988.

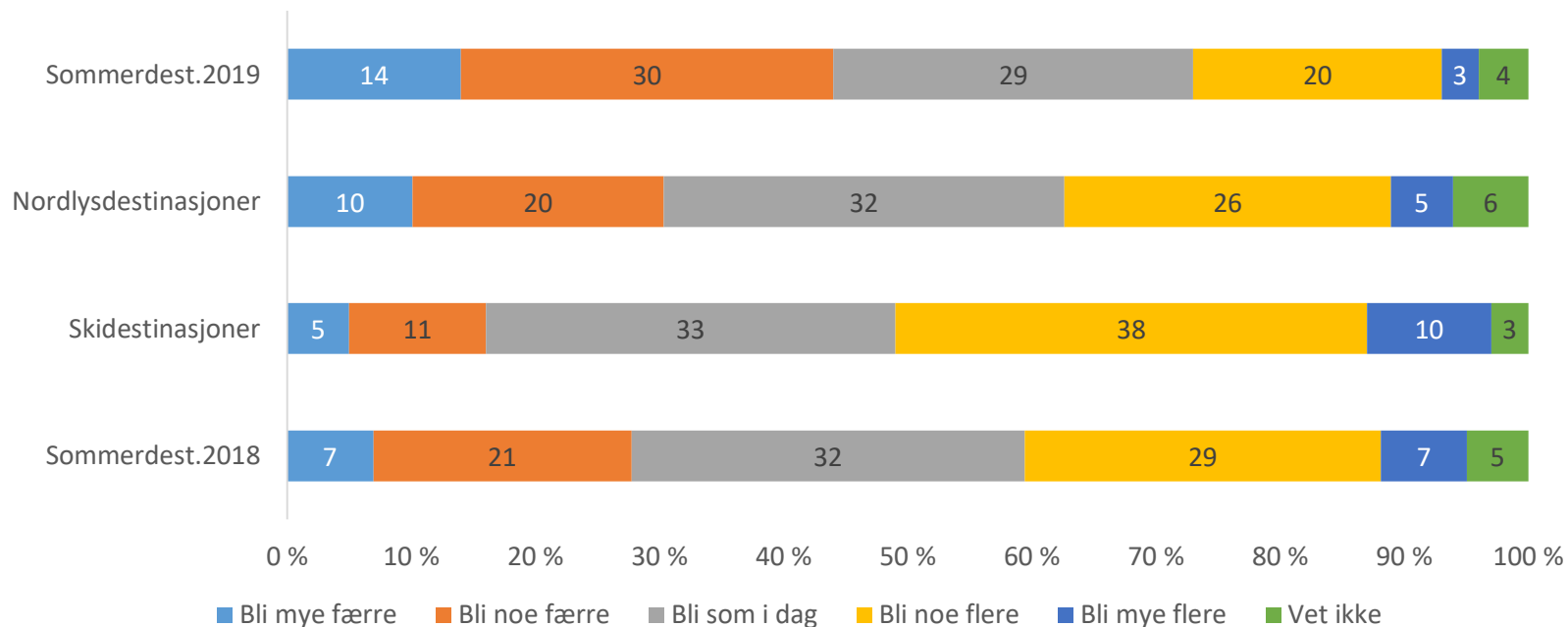
Fremtiden betraktes naturlig nok i lys av nåtiden:

- Blant dem som opplever at antall turister i dag er alt for lite, sier ni av ti at de ønsker flere, fire vil si *mye* flere, turister.
- Blant dem som i dag synes det er alt for mange turister, ønsker åtte reduksjon – fire av ti et mye mindre antall.
- Mønsteret er det samme som for et år siden (ikke vist).

Varierende vekstambisjoner i pressområdene

Når du ser fremover i tid, hvordan ønsker du at antall turister skal utvikle seg der du bor?

Prosent, Sommerdest.2018 n=604, Skidest. n=419, Nordlysdest. n=607, Sommerdest.2019 n=.731.

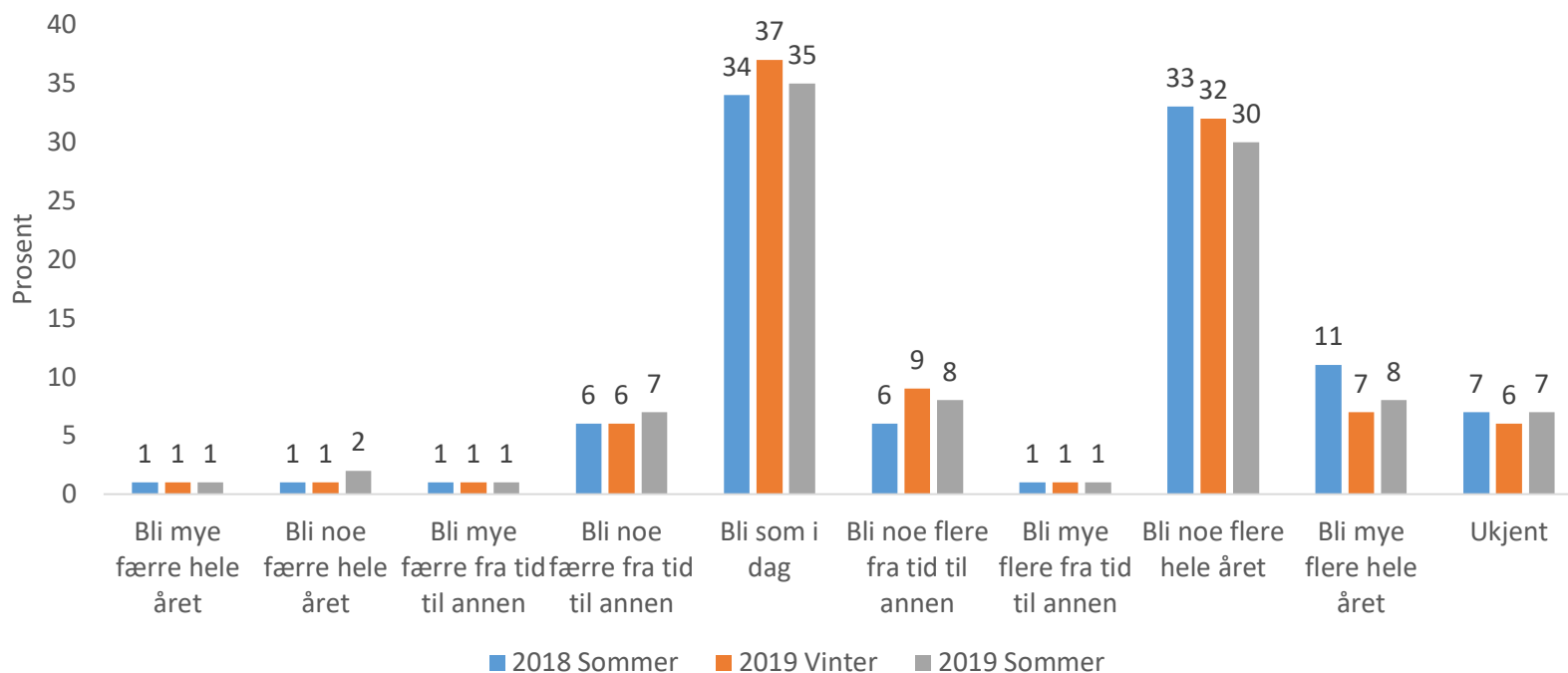

Befolkningen i pressområdene deler seg i tre-fire kategorier, på tvers av destinasjonene:

- To-fire av ti ønsker reduksjon, tre av ti ønsker stabilitet mens to-fem av ti ønsker vekst.
- Vekstambisjonene er noe mer utbredte ved Skidestinasjonene (som også deler de fleste positive erfaringene), enn i de øvrige pressområdene.
- Sammenliknet med landet for øvrig, er andelen som ønsker reduksjon om lag tre ganger så høy i pressområdene, på bekostning av andelen som ønsker reduksjon. Andelen som ønsker stabilisering er den samme.
- Ved Sommerdestinasjonen er andelen som ønsker reduksjon høyere nå enn for et år siden: Fire av ti ønsker reduksjon, mot tre av ti sist. Tilsvarende ønsker to av ti nå vekst, mot tre-fire av ti for et år siden.

Ønsker noe flere turister hele året

*Du ønsker at det skal bli flere/færre turister der du bor: Mener du da hele året, eller fra tid til annen (f.eks. i turistsesongen)?*¹ Prosent, sommer 2018 n=1002, vinter 2019 n=1 089, sommer 2019 n=988.

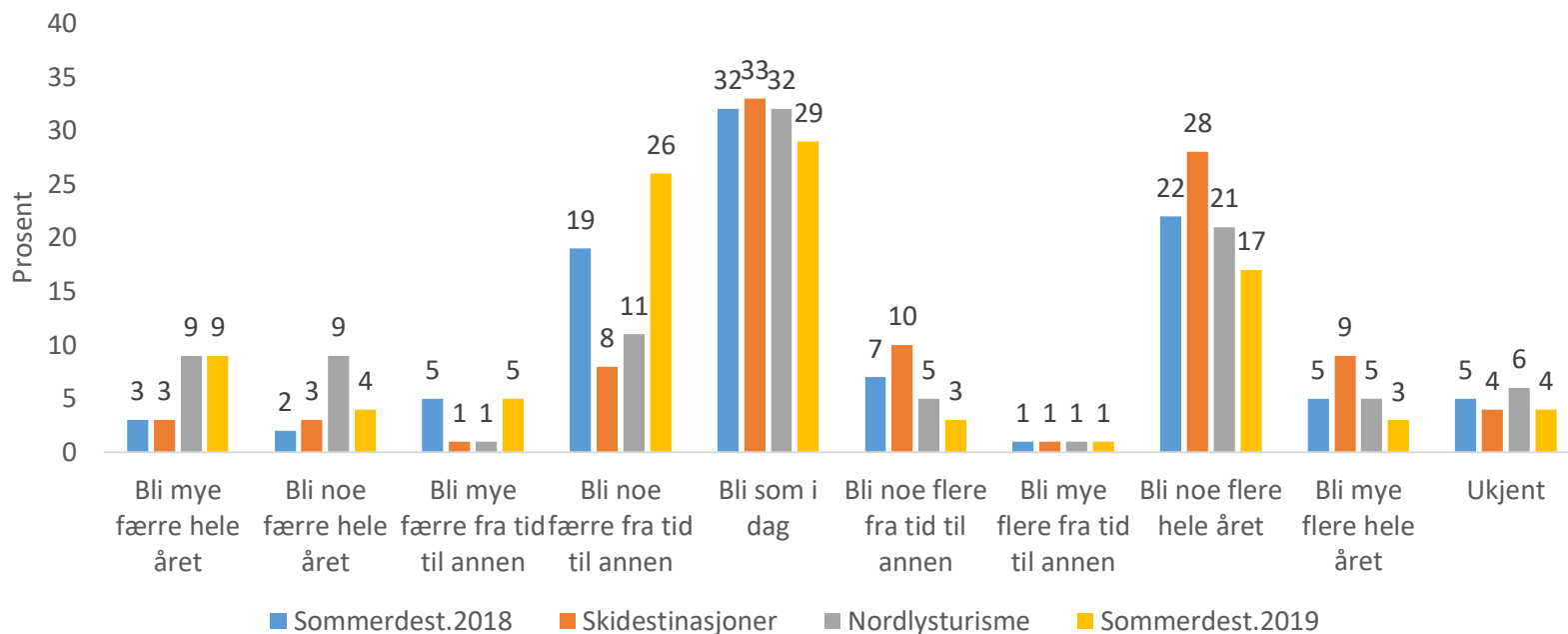
Ønsket om turistvekst tas ut i moderat vekst over hele året:

- Når fem-seks av ti ønsker vekst, gjelder dette for de fleste (tre) «noe flere» over «hele året». I tillegg ønsker én av ti «noe flere, fra tid til annen», eller «mye flere hele året», henholdsvis.
- Og når én av ti ønsker reduksjon, betyr dette for de fleste «noe færre fra tid til annen».
- Vurderingen er stort sett stabile det siste året.

¹ Spørsmålet er stilt til dem som ønsker enten flere eller færre turister i fremtiden.

Sommerdestinasjonene ønsker noe færre

*Du ønsker at det skal bli flere/færre turister der du bor: Mener du da hele året, eller fra tid til annen (f.eks. i turistsesongen)?*¹ Prosent, Sommerdest.2018 n=604, Skidest. n=419, Nordlysturisme n=607, Sommerdest 2019 n=731.

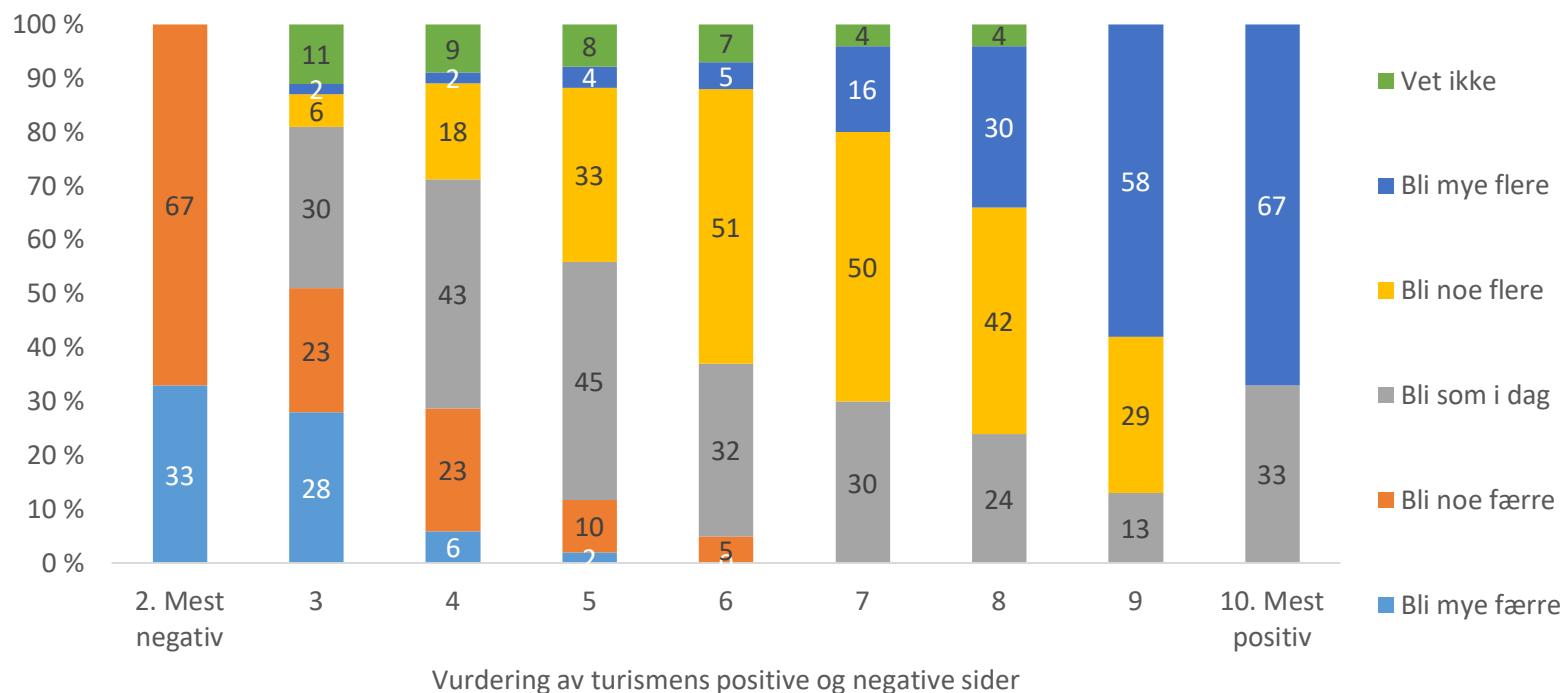
Vurderingen av fremtiden i pressområdene er noe mer variert, enn i landet forøvrig:

- Tre av ti ønsker at volumet stabiliseres på dagens nivå (om lag som for hele landet). Blant de tre-fem som ønsker flere turister, gjelder dette også i pressområdene for de fleste (to-tre av ti) «noe flere, hele året». I underkant av én av ti ønsker mye flere hele året, eller noe flere fra tid til annen, henholdsvis.
- Blant de to-tre av ti som ønsker færre turister, gjelder dette særlig «noe færre, fra tid til annen», men dels også uavhengig av volum og tid.
- Vurderingene er relativt like på tvers av destinasjonene. Samtidig bekreftes ønsket fra i fjor om noe færre turister i «sesongen» ved sommerdestinasjonene, mens andelen som ønsker redusert turisme i disse områdene samlet sett øker fra tre- til fire av ti.

¹ Spørsmålet er stilt til dem som ønsker enten flere eller færre turister i fremtiden.

Erfaringene styrer retningen

Vurdering av utviklingen i antall turister etter vurderingen av turismens praksis (indeks)¹. Prosent, n 2019=988.

Fremtidsønskene speiler naturlig nok erfaringene med dagens turisme:

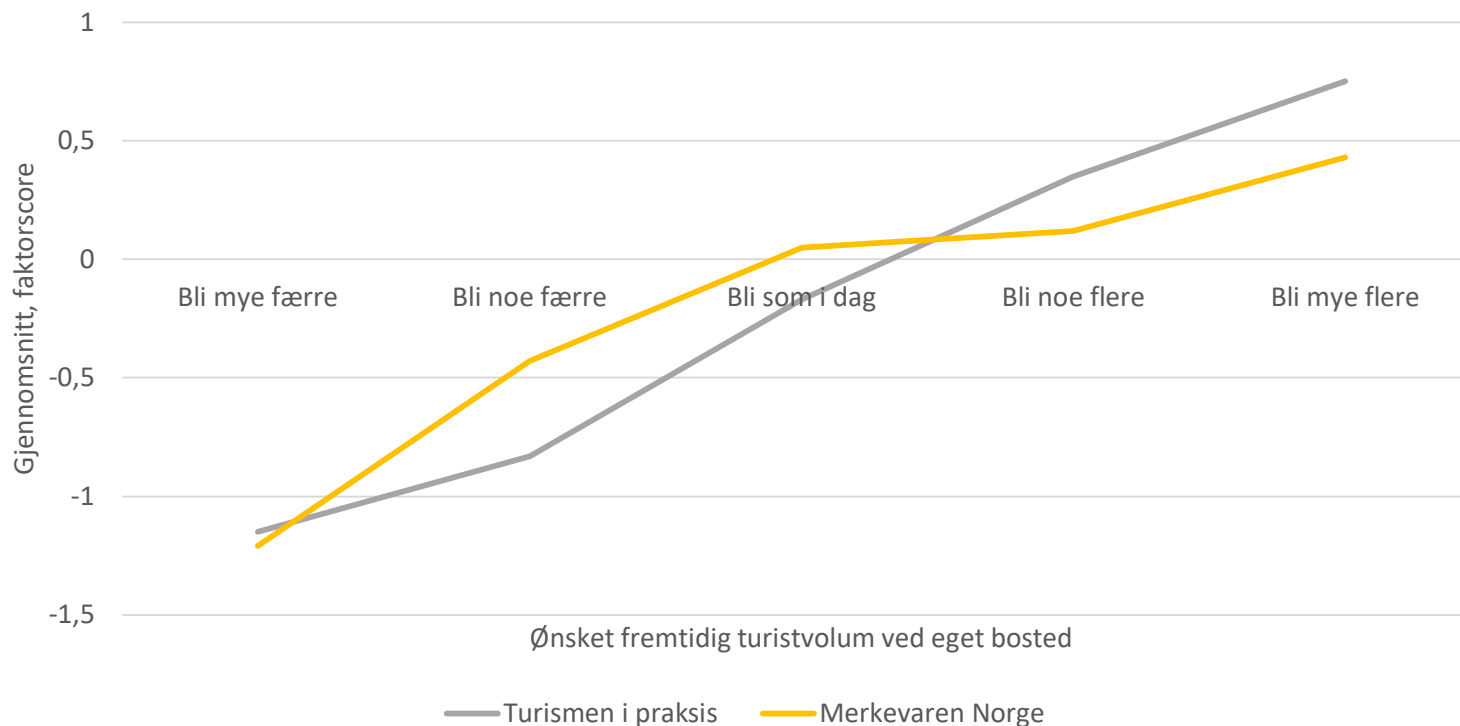
- Blant de (få) mest negative, i henhold til dagens erfaringer, ønsker alle at antallet turister reduseres, samtidig som tre av disse ønsker «vesentlig færre» turister. Blant de mest positive, sier syv av ti at de ønsker flere turister – og alle disse sier «mye flere».
- Det vil si – ønsket om betydelig reduksjon eller vekst, er stort sett avgrenset til de generelt sett aller mest negative og positive henholdsvis, til turismen i sin alminnelighet.
- Bildet er det samme nå som for et år siden.

¹ Indeks basert på vurdering av positive og negative sider ved turismen - kapittel 3.

Turismens praktiske sider styrer behov

Vurdering av turisme i praksis og merkevaren Norge etter vurdering av fremtidig turistvolum, 2019.

Gjennomsnitt faktorscore, n 2019=988.

Begge de underliggende holdningene til turisme styrer vurderingene:

- Personer som mener turistvolumet bør reduseres mye, er også de mest skeptiske til turismens konsekvenser, og mest skeptiske til merkevaren Norge.
- Mens turismens praktiske sider i fjor varierte i større grad med vurderingen av turistvolumet enn merkevarevurderingen, er de to underliggende holdningene nå knyttet til volumbetraktningen på samme måte.

Vedlegg 1

Om undersøkelsen

Om undersøkelsen

Målgruppe

Kartleggingen er rettet mot to målgrupper:

- Hele landets befolkning
- Befolkning i «pressområder» med høyt innslag av turisme.

Utvalg

IN ønsker sesongbaserte utvalg bestående av om lag 1600 respondenter, fordelt med anslagsvis 1000 stykk på det landsdekkende utvalget og 600 på pressområdene. Utvalget er tilrettelagt i hovedsak via Kantars aksesspanel, supplert med SMS-invitasjoner i enkelte kommuner i pressområdene der paneldekningen er begrenset. Det landsdekkende utvalget skal være representativt for hele befolkningen over tid, mens utvalget i pressområdene skal speile vekselvis sommer- og vinterdestinasjoner.

Når befolkningens holdninger skal følges over tid, er det viktig at de sesongbaserte utvalgene er sammenliknbare.

Det *landsdekkende utvalget* sommeren 2019 er tilrettelagt som et ordinært befolkningsutvalg (Tabell V1a):

- Utvalget viser god spredning over hele landet om lag tilsvarende befolkningsfordelingen
- Samtidig speiler det fordelingene sommeren 2018 og vinteren 2019. Mindre avvik skyldes dels at utvalget for enkelte kommuner er lagt til pressområdene.

Tabell V1a: Målgruppe og landsdekkende utvalg etter fylke.

Uvektet antall og prosent.

LANDSDEKKENDE	Befolkning 18-90		2018		2019 Vinter		2019 Sommer	
			Utvalg		Utvalg		Utvalg	
	N	%	n	%	n	%	n	%
Østfold	232218	5,6	64	6,4	70	6,4	56	5,7
Akershus	467945	11,3	110	11,0	122	11,2	110	11,1
Oslo	537394	13,0	120	12,0	157	14,4	144	14,6
Hedmark	157662	3,8	49	4,9	52	4,8	39	3,9
Oppland	151569	3,7	44	4,4	30	2,8	61	6,2
Buskerud	220232	5,3	52	5,2	51	4,7	48	4,9
Vestfold	195689	4,7	57	5,7	51	4,7	52	5,3
Telemark	137220	3,3	29	2,9	20	1,8	30	3,0
Aust-Agder	90716	2,2	17	1,7	14	1,3	23	2,3
Vest-Agder	143076	3,5	27	2,7	32	2,9	35	3,5
Rogaland	358196	8,7	87	8,7	87	8,0	52	5,3
Hordaland	404018	9,8	99	9,9	159	14,6	93	9,4
Sogn og Fjordane	84882	2,1	26	2,6	18	1,7	23	2,3
Møre og Romsdal	207371	5,0	41	4,1	31	2,8	26	2,6
Nordland	192434	4,7	46	4,6	53	4,9	38	3,8
Troms	131609	3,2	34	3,4	27	2,5	40	4,0
Finmark	60234	1,5	11	1,1	10	0,9	17	1,7
Trøndelag	358944	8,7	90	9,0	105	9,6	101	10,2
Total	4131409	100,0	1002	100,0	1089	100,0	988	100,0

Om undersøkelsen

Utvalg – forts.

- Likeledes viser det landsrepresentative utvalget sommeren 2019 god spredning etter alder og kjønn (Tabell V1b). De yngste under 29 år er noe underrepresenterte til fordel for de eldste over 60 år. Kjønnfordelingen tilsvarende befolkningen.
- Utvalgssammensetningen tilsvarende utvalgene for sommeren 2018 og vinteren 2019.

Tabell V1b:
Målgruppe og utvalg etter alder og kjønn – landsdekkende.
Uvektet antall og prosent.

2018 Sommer

		Alder-kategorier				
		<29	30-44	45-59	60>	Total
Befolkning (N=4.121.920):						
Kjønn	Mann	10,6	13,3	13,2	13,4	50,5
	Kvinne	10,0	12,5	12,6	14,6	49,5
Total		20,6	25,8	25,8	28,0	100,0
Utvalg (n=1002):						
Kjønn	Mann	5,1	12,1	15,1	17,8	50,0
	Kvinne	7,4	9,1	13,9	19,7	50,0
Total		12,5	21,2	28,9	37,4	100,0

2019 Vinter

		Alder-kategorier				
		<29	30-44	45-59	60>	Total
Befolkning (N=4.121.920):						
Kjønn	Mann	10,6	13,3	13,2	13,4	50,5
	Kvinne	10,0	12,5	12,6	14,6	49,5
Total		20,6	25,8	25,8	28,0	100,0
Utvalg (n=1089):						
Kjønn	Mann	5,7	9,9	14,5	19,7	49,9
	Kvinne	7,6	10,3	12,9	19,3	50,1
Total		13,3	19,4	27,5	39,0	100,0

2019 Sommer

		Alder-kategorier				
		<29	30-44	45-59	60>	Total
Befolkning (N=4.121.920):						
Kjønn	Mann	10,4	13,0	13,0	13,8	50,2
	Kvinne	9,8	12,4	12,4	15,3	49,8
Total		20,2	25,4	25,4	29,1	100,0
Utvalg (n=988):						
Kjønn	Mann	5,7	9,0	15,8	20,9	51,3
	Kvinne	6,3	9,4	13,0	20,0	48,7
Total		11,9	18,4	28,7	40,9	100,0

Om undersøkelsen

Utvalget i pressområdet består i utgangspunktet av kommuner med svært ulik befolkning (Tabell V2a).

- Pressområdene i sommersesongen utgjør på den ene side de større byene Stavanger, Bergen og Ålesund, på den annen side de relativt små kommunene i Lofoten.
- Pressområdene i vintersesongen omfatter på den ene side de større byene som Tromsø og Lillehammer, på den annen side mindre skidestinasjoner som Kvitfjell, Hafjell osv. Samtidig ønsket IN å skille mellom på den ene side de typiske skidestinasjonene og på den andre side destinasjoner for «nordlysturisme» (Tromsø og Svalbard).
- Longyearbyen er med i utvalget fra og med vinteren 2018, og inngår i pressområdene både vinter og sommer.
- Et proporsjonalt utvalg i pressområdene ville tilsi at de aller fleste respondentene måtte hentes fra de største byene, mens de øvrige delene av dette området ville bli representert med svært små utvalg. Det er derfor tilrettelagt disproporsjonale utvalg, der de minste kommunene er overrepresenterte på bekostning av byene. De minste destinasjonene (Kvitfjell, Hafjell, etc.) er dessuten utvidet til å gjelde hele kommunene de befinner seg i. Tilsvarende betraktes kommunene i Lofoten som ett samlet utvalgsområde.
- Utvalget sommeren 2019 viser, gitt disse forutsetningene, god spredning over de respektive kommunene / regionene. Det har dessuten god spredning etter alder og kjønn: Som i det landsdekkende utvalget er de yngre under 45 år noe underrepresentert, til fordel for de eldre.
- Pressområdeutvalget sommeren 2019 speiler utvalget sommeren 2018.

Pressområdene vektet internt for alder, kjønn og bosted. Det antas at hele befolkningen i pressområdene berøres i samme grad av turismen, uansett hvor i kommunen de bor. Pressområdeutvalget analyseres adskilt fra det landsrepresentative.

Tabell V2a: Målgruppe og utvalg – pressområde. Uvektet antall og prosent.

PRESSOMRÅDE SOMMER 2019	Befolkning 18-90		Utvalg	
	N	%	n	%
Stavanger	104047	26,3	163	22,3
Bergen	223151	56,3	150	20,5
Ålesund	37440	9,5	50	6,8
Stranda (Geiranger)	3654	0,9	51	7,0
Lofoten	19012	4,8	141	19,3
Aurland	1433	0,4	83	11,4
Stryn	5481	1,4	54	7,4
Longyearbyen	1806	0,5	39	5,3
Sum	396024	100	731	100,0

PRESSOMRÅDE SOMMER 2018	Befolkning 18-90		Utvalg	
	N	%	n	%
Stavanger	102344	26,2	138	22,8
Bergen	219616	56,3	143	23,7
Ålesund	36659	9,4	61	10,1
Stranda (Geiranger)	3612	0,9	38	6,3
Lofoten	19187	4,9	142	23,5
Aurland	1428	0,4	44	7,3
Stryn	5412	1,4	34	5,6
Longyearbyen	1806	0,5	4	0,7
Sum	390064	100	604	100

* Vi har ikke oppdaterte informasjon på svalbardbefolkningens kjønns- og alderssammensetning. Befolkningen er vektet demografisk tilsvarende Tromsø.

Om undersøkelsen

Utvalg – forts.

- Også pressområdeutvalget sommeren 2019 har god spredning etter alder og kjønn. De yngste under 29 år er noe underrepresenterte til fordel for de eldste over 60 år. Kjønnfordelingen tilsvarer befolkningen
- Utvalgssammensetningen tilsvarer utvalget fra vinteren 2019, samtidig som det har noe flere eldre og tilsvarende færre yngre enn i 2018.

Holdningene til turisme (målt ved indeks) varierer for øvrig i liten grad med individuelle bakgrunnskjennetegn som kjønn, alder og utdanningsnivå. Ingen av disse egenskapene skaper noe særlig variasjon i holdningene.

Tabell V2b: Målgruppe og utvalg pressområder, etter alder og kjønn. Uvektet antall og prosent.

2018 Sommer						
		Alder-kategorier				
<u>Befolkning (N=390.540):</u>		<29	30-44	45-59	60>	Total
Kjønn	Mann	11,7	14,3	12,6	11,9	50,5
	Kvinne	11,2	13,0	12,0	13,3	49,5
Total		22,9	27,3	24,6	25,2	100,0
<u>Utvalg (n=604):</u>						
Kjønn	Mann	5,5	15,6	17,2	12,9	51,2
	Kvinne	9,6	12,4	17,4	9,4	48,8
Total		15,1	28,0	34,6	22,3	100,0
2019 Vinter						
		Alder-kategorier				
<u>Befolkning (N=114 742):</u>		<29	30-44	45-59	60>	Total
Kjønn	Mann	11,7	12,8	12,8	13,3	50,0
	Kvinne	10,7	12,0	12,6	14,6	50,0
Total		22,4	24,8	25,4	27,9	100,0
<u>Utvalg (n=1 025):</u>						
Kjønn	Mann	3,2	7,1	15,9	23,9	50,1
	Kvinne	6,2	11,4	16,9	15,3	49,9
Total		9,5	19,4	32,8	39,2	100,0
2019 Sommer						
		Alder-kategorier				
<u>Befolkning (N=114 742):</u>		<29	30-44	45-59	60>	Total
Kjønn	Mann					
	Kvinne					
Total		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<u>Utvalg (n=731):</u>						
Kjønn	Mann	4,5	9,8	15,1	25,8	55,1
	Kvinne	6,4	9,1	16,3	13,1	44,9
Total		10,9	18,8	29,9	38,9	100,0

Om undersøkelsen

Spørreskjema

IN laget utkast til spørreskjema, tilrettelagt i samarbeid med Kantar, som også har stått for datainnsamlingen. Datafil er tilrettelagt for statistisk analyse som grunnlag for rapporteringen og eventuelle videre analyser (Vedlegg 4).

Vurderingene basert på egne erfaringer

Respondentene er i spørreskjemaet bedt om å angi hvilke(n) informasjonskilde(r) vurderingene omkring turisme, er basert på:

- De aller fleste (åtte-ni av ti) viser til egne erfaringer.
- Flere (fire av ti) henter informasjon fra nyhets- og medieoppslag.
- Andre inntrykk (to-tre av ti) formidles via venner og familie.
- Ellers (én-to av ti) skjer formidlingen via kollegaer, eller annen informasjon.
- Noen (én av ti) har ingen bestemt kilde.
- Beboere i pressområder oppgir i snitt 2 kilder, i landet for øvrig oppgis 1,8 kilder.

Respondentenes informasjonsgrunnlag er det samme i 2018 og 2019.

Region

Landsdelene er inndelt slik:

1. Oslo/Akershus
2. Rest Østland: Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud
3. Sørlandet: Vestfold, Telemark, Aust-/Vest-Agder
4. Fjordfylkene: Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal
5. Trøndelag
6. Nord Norge: Nordland, Troms, Finnmark

Når du har vurdert turisme i denne undersøkelsen, hvilke(n) informasjonskilde(r) er vurderingene dine (i hovedsak) basert på?

Vektet prosent.

Informasjonskilde	2018		2019	
	Pressområde	Landet	Pressområde	Landet
Egne erfaringer	92	84	92	83
Familie, venner og kjente	28	20	28	23
Medie- / nyhetsoppslag	43	44	46	43
Kollegaer	15	9	18	10
Annen informasjon	15	14	16	11
Ingen bestemt informasjon	6	10	6	11
Vet ikke	2	2	1	2
Gj.snitt antall kilder	2,0	1,8	2,1	1,8
n			1022	1086

Om undersøkelsen

Utvalgsundersøkelser gir usikkerhet

Det vil alltid knytte seg en viss usikkerhet til resultatene når vi spør et *utvalg* av en målgruppe og ønsker å generalisere resultatene til å gjelde *hele målgruppen*. Denne usikkerheten, eller feilmarginen, kan beregnes statistisk. Et sentralt mål i denne sammenhengen er standardavviket. Standardavviket beregnes ut fra hvor mye hver enkelt enhet avviker fra gjennomsnittet for alle enhetene i undersøkelsen når det gjelder den egenskapen vi ønsker å måle. Med utgangspunkt i standardavviket kan vi beregne *feilmarginen* for det aktuelle resultatet. Fastsettelsen av feilmarginen vil også avhenge av hvor stor usikkerhet vi er villige til å akseptere. Det vanlige er å angi feilmarginer basert på 95 prosent sannsynlighet. Dette betyr at hvis vi hadde 100 forskjellige uavhengige utvalg, ville resultatet ligge innenfor de feilmarginene vi oppgir i minst 95 av de 100 undersøkelsene.

Feilmarginene i prosenttabellene i denne rapporten uttrykkes i prosentpoeng. Når vi for eksempel ser at 50% av respondentene på landsbasis sier at turismen skaper optimisme og fremtidsro lokalt, så gir dette en feilmargin på +/-3,2 prosentpoeng. Blant hele landets befolkning kan det være mellom 46,8% og 53,25% som deler denne vurderingen, selv om det mest sannsynlige resultatet er 50%. Følgende tabell kan brukes som et hjelpemiddel ved beregning av usikkerhet for det landsrepresentative utvalget (1000 respondenter):

UNIVERS (plott)	4 130 000				
UTVALG, antallet vi spør (plott)	1 000				
...vi måler svar på	50 %	25 %	10 %	5 %	
+/- svaret som er gitt	3,2 %	2,7 %	1,9 %	1,4 %	← Feilmargin
Gir nedre grense i konfidensintervall	46,8 %	22,3 %	8,1 %	3,6 %	
Gir øvre grense i konfidensintervall	53,2 %	27,7 %	11,9 %	6,4 %	

Feilmarginen varierer med den observerte egenskapen – andelen som har et gitt kjennetegn, og antall respondenter som ligger til grunn for estimatet. Generelt sett øker usikkerheten jo nærmere den observerte egenskapen kommer 50% og jo færre observasjoner estimatet baseres på. Eksempelvis er usikkerheten på en egenskap gjeldende for utvalget i pressområdene (600 respondenter) vil usikkerheten være i størrelsesorden +/- 1,8 til 4,1 prosentpoeng:

UNIVERS	390 000				
UTVALG, antallet vi spør	600				
...vi måler svar på	50 %	40 %	20 %	5 %	
+/- svaret som er gitt	4,1 %	4,0 %	3,3 %	1,8 %	← Feilmargin
Gir nedre grense i konfidensintervall	45,9 %	36,0 %	16,7 %	3,2 %	
Gir øvre grense i konfidensintervall	54,1 %	44,0 %	23,3 %	6,8 %	

Den statistiske usikkerheten sier imidlertid ikke noe om utvalgets representativitet, som må vurderes for seg (som ovenfor).

Vedlegg 2

Trender

TURISME VED EGET BOSTED				
Prosent	2018	2019		2020
	Sommer	Vinter	Sommer	Vinter
Antall turister er for høyt:				
Landet	9	13	12	
Oslo/Akershus	5	6	9	
Østlandet utenom O/A	8	7	8	
Sørlandet	9	19	10	
Fjordfylkene	14	23	19	
Trøndelag	9	5	7	
Nord-Norge	9	9	18	
Sommerdestinasjoner	43		53	
Vinterdestinasjoner		29		
Nordlysdestinasjoner		45		
Fremtidig turisme må begrenses:				
Landet	8	9	11	
Oslo/Akershus	8	6	10	
Østlandet utenom O/A	4	5	6	
Sørlandet	4	8	12	
Fjordfylkene	13	17	15	
Trøndelag	11	4	9	
Nord-Norge	5	6	15	
Sommerdestinasjoner	28		44	
Vinterdestinasjoner		16		
Nordlysdestinasjoner		30		
n landet	1002	1089	988	
n sommerdestinasjoner	604		731	
n Skidestinasjoner		607		
n Nordlysdestinasjoner		419		
Notasjoner:				
<i>For mange turister</i> : Andel av befolkningen som oppgir at det er litt-/altfor mange turister der de bor (%).				
<i>Fremtidig turisme må begrenses</i> : Andel som oppgir at antall fremtidige turister ved eget bosted bør bli mye-/noe færre (%).				